

Arcibiskupské lesy
a statky Olomouc s.r.o.

ALSOL

INFORMAČNÍ ČASOPIS SPOLEČNOSTI

2/2025

WWW.ALSOL.CZ

“Lesy, víra, tradice”

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	04
ÚVOD	05
CO JSME VYBUDOVALI	06
AUKCE 2025	08
ZPRÁVY Z PILY VÁPENNÁ	10
VÝROBNÍ UKAZATELE	11
RYCHLÉ ZPRÁVY Z ALSOLU	13
DEN S LESNÍKY 2025	28
VZDĚLÁVÁME SE	29
CO NÁS ŽERE	32
NAŠE TÉMA - LOVECKÉ CHATY	34
SPOLUPRACUJEME	38
OSTATNÍ CÍRKEVNÍ MAJETKY	40
SLOVO O VÍŘE	46
ARCIBISKUPSKÝ PALÁC	48
ZPRÁVY ZE ZÁMKU	50
SVOL INFORMUJE	52
MYSLIVECKÉ OKÉNKO	56
KE KOŘENŮM	58
KULINÁŘSKÉ OKÉNKO	62
NOVÍ KOLEGOVÉ	64
O NÁS	65

Polesí Vápenná, foto: Ing. Alena Moučková

Redakční rada:

Ing. Alena Moučková
alena.mouckova@alsol.cz

Ing. Martin Stacho
 Bc. Jan Ťulpík
 Ing. Pavel Bednář

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

pokaždé, když jsem osloven, abych napsal úvodní slovo pro časopis, přemýšlím, o čem bych měl vlastně psát. Není lehké psát úvodní slovo v průběhu roku. Na rekapitulaci je ještě brzy a na vzpomínání již pozdě. Čas neúprosně běží a události se kupí jedna za druhou. Za více než 12 let jsme společně s ALSOLEm prožili mnoho z toho, co nám život přichystal – ať už dobrého, či zlého.

Na obchodním úseku se snažíme co nejlépe hospodařit s technologiemi, které nám byly svěřeny. Nový vedoucí střediska služeb Karel Richter společně s námi maximalizuje úsilí o kladný hospodářský výsledek jak harvestorového uzlu, tak procesorové lanovky, anebo odvozních souprav. Samostatnou kapitolou jsou štípací centra, která máme umístěna v Písečné, Chropyni a Zlechově. Zde stále budujeme klientelu a snažíme se o co nejlepší hospodářský výsledek. Úspěšné je zatím pouze středisko v Písečné. Velmi se nám osvědčila poslední reklamní kampaň, kterou bychom rádi převedli do dlouhodobého reklamního konceptu.

Pověstnou třešničkou na dortu, na kterou jsme velmi pyšní, jsou aukce dříví. Na tomto poli vedeme velmi úspěšnou bitvu. Pod heslem „Výjimečné dříví si zaslouží výjimečné zacházení“ realizujeme prodeje dříví prostřednictvím již tradičních dvou aukcí a máme zde velmi dobré renomé. Svědčí o tom nejen velký počet dodavatelů a kupujících, ale především dosažené rekordy v nejvyšší ceně za m³. V rámci České republiky držíme letos rekord v dubu a modřínu. Aukcemi nejenže prodáme velmi dobře to nejceněnější, co v našich lesích roste, ale především se jedná o velmi úspěšnou reklamu naší společnosti.

Čeká nás určitě mnoho těžkých úkolů. Dosáhnout plusového hospodaření svěřených středisek bude jedním z nich. Komplikace přinese nová aktivita Evropské unie zvaná „EUDR“ (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1115 o dodávání na trh EU a vývozu z EU některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů.)

Jednoduché to nebude ani v dopravě – obě cesty hrozí kolapsem. Po železnici budou jezdit pouze ucelené vlaky, žádné jednotlivé vagony. Po silnici jen z poloviny naložené odvozní soupravy se strachem, aby nedošlo k přetížení. Problematická bude situace s odbytem listnatého dříví – a mohl bych jmenovat dál.

Avšak zásadní bude udržet dobrý kolektiv vlastních zaměstnanců. V dnešní nelehké době to bude stěžejní úkol pro vedení společnosti, protože hodnoty vytvářejí pouze dobří zaměstnanci. Jsem přesvědčen, že jich ALSOL má stále dost – a to i přesto, že nám jich život již pár vzal.

Proto mi dovoluťe vyslovit přání všeho dobrého a vyjádřit přesvědčení, že společným úsilím dosáhneme spokojenosti nad provedeným dílem.

Ing. Josef Svoboda
obchodní ředitel

*Studánka Zlacká,
polesí Kroměříž*

*Studánka Románková,
polesí Mírov*

Čas letí jako voda...

Máme tu další vydání časopisu ALSOL – tentokrát letní, a tak se přímo nabízí začít tím, co se za uplynulé období povedlo zrealizovat u našich lesních pramenů a studánek. Shrnutí připravila Petra Zátopková. Přejeme Vám příjemné, osvěžující čtení...

*Studánka Fons Theodori,
polesí Chvalčov*

CO JSME VYBUDOVALI, POŘÍDILI

ABY VODA TEKLA

Text: Mgr. Ing. Petra Zátoková, Foto: Mgr. Ing. Petra Zátoková a Jiří Schmidt

Obnova pramenů v lesích Jesenicka a Mírovka se v posledních letech stala nedílnou součástí environmentální i kulturní péče, kterou naše společnost dlouhodobě prosazuje. Od roku 2022, kdy jsme poprvé získali podporu Olomouckého kraje, se podařilo vrátit život již několika desítkám historických studánek a pramenů.

Jedním z prvních zásahů byla revitalizace pramenů v okolí lázní Jeseník – míst, která nesou silný odkaz Vincenze Priessnitz a jeho přírodní léčebné metody. Křišťalový, Meklenburský, Antonínův, Viktorův, Mariin pramen i pramen na Zaječím potoce si vyžádaly různé typy zásahů – někde bylo nutné obnovit kamennou jímku, jinde upravit přístupové cesty nebo doplnit lavičky pro odpočinek. Opravy se nezaměřily pouze na samotné prameny, ale zahrnovaly i okolní terén, přívody vody a drobný mobiliář. Všude šlo především o to, aby tato historická místa znovu získala svou důstojnost a přirozenou krásu.

Studánka Horní Císařská, polesí Chvalčov

Ve stejném roce jsme se zaměřili i na další prameny u hojně využívaných stezek Jeseníků – například pramen u Resslova kříže nebo studánku u Dřevařské chaty. Pramen sv. Marty, Nultý horizont či Micklitzův pramen si zasloužily opravu přírodních tras vody a nové dřevěné prvky, aby jejich okolí opět zvalo k posezení a oddechu.

Rok 2023 přinesl nejen nové výzvy, ale i další místa, kde příroda potřebovala naši pomoc. Prameny Šárka, Mločí, Pod Hřebenem a U Buku jsou díky realizaci projektu opět bezpečně přístupné a esteticky oživené. Zároveň jsme pokračovali na Mírovsku, kde byly obnoveny tři drobné, ale cenné studánky – Hraniční, Slovácké údolí a Nad hřištěm. V mnoha případech jsme se museli vypořádat s nálety, podmáčením i ztrátou historické podoby.

V roce 2024 jsme navázali na předchozí úsilí na polesí Mírov. Tři nové studánky – Románková, Obora a Nad Kirem – jsme opravili v duchu tradičního stylu, s důrazem na použití přírodních materiálů a začlenění do krajiny. Výsledkem jsou nejen funkční zdroje vody, ale také drobné lesní svatyně ticha a chladu, které v horkých měsících nabízejí osvěžení i inspiraci.

Letos jsme požádali o podporu na další tři významné jesenické prameny: Řecký, Jedlový a Eduardův. Každý z nich nese historické dědictví lázeňského kraje. Tato obnova studánek není jen technickou revitalizací vodních zdrojů, ale především návratem kulturní paměti do krajiny. Voda z těchto míst má nejen ekologický význam, ale i duchovní rozměr – láká poutníky, turisty i místní obyvatele k odpočinku, zamyšlení i osvěžení.

STRUČNĚ ZE SPRÁVNÍHO ODDĚLENÍ

V první polovině letošního roku jsme realizovali řadu různorodých aktivit. Na jaře byly uvedeny do provozu nově zrekonstruované chaty – Nýznerovská na polesí Vápenná a Zlacká na polesí Kroměříž. Zároveň jsme obnovili část vozového parku nákupem dvou osobních automobilů a čtyř přívěsných vozíků.

V oblasti investic probíhá výstavba hájenky Dolnozahradská na polesí Kroměříž a byl úspěšně proveden zkušební vrt pro studnu u chaty Holubova na polesí Chvalčov. Aktuálně se projektuje nová roubená hájenka v Rajnochovicích.

Pokračujeme také v opravách, technickém zabezpečení a údržbě převážně lesních cest po těžbě.

Text a foto: ALSOL

Chata Nýznerovská, polesí Vápenná

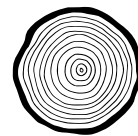

Výstavba Dolnozahradské hájenky, polesí Kroměříž

Výstavba hospodářské budovy u hájenky Dolnozahradská, polesí Kroměříž

AUKCE ROKU 2025

AUKCE CENNÉHO DŘÍVÍ PŘINESLA REKORDNÍ VÝSLEDKY

Text: Ing. Martin Stacho, foto: Ing. Alena Moučková, Pavel Kotyza

Jako v letech předchozích, tak i na počátku letošního roku byly uspořádány dvě aukce cenného dříví. Aukce představují pro ALSOL významný způsob obchodování se dřívím, které má vysokou hodnotu díky své kvalitě, jedinečnosti, vzácnosti nebo specifickým vlastnostem. Tento typ prodeje dříví je vyhledávaný mezi zpracovateli i obchodníky, kteří hledají prvotřídní surovinu pro výrobu specifických a luxusních produktů. Zájemci mají možnost předkládat nabídky na konkrétní výřezy, přičemž nabídková cena se odvíjí zejména od druhu dřeviny a její kvality. Jedná se o transparentní a spravedlivý způsob prodeje. Nejčastěji se v našich podmínkách draží dříví dubové, které se využívá například v luxusním nábytkářství, pro výrobu krájené dýhy nebo sudů na koňak a víno. Z dalších dřevin se úspěšně prodávají modřiny, jasany, jilmy, případně kvalitní javor.

Rekordní kusy na aukci v Chropyni - modřín

Rekordní kusy na aukci v Chropyni - dub

Pořádání aukcí je organizačně, časově i finančně velmi náročné – přípravy začínají měsíce před samotnou aukcí a ukončení v podobě expedice posledního kusu trvá další týdny až měsíce. Je proto důležité si uvědomit, že:

- Do aukce patří výjimečné dříví; běžné pilařské dříví se zde prodává za obvyklou cenu, nebo je zcela mimo zájem kupujících.
- Dříví do aukce se musí náležitě připravit. Těžbu naplánovat včas, s dostatečnou časovou rezervou. Kácení a manipulaci provádět s rozmyslem. Přibližovat dříví za sucha, při zámruzu, nebo počítat se začištěním čela a čepu výřezu (žádný z kupujících nenabídne odpovídající cenu za dříví, u kterého nevidí čelo/čep).
- Má smysl zúčastnit se prezentace výsledků, které se konají po vyhodnocení aukce. Lze se poučit z případných chyb nebo získat zkušenosti s tím, jaké dříví má v budoucnu smysl nabízet.

AUKCE DŘÍVÍ ARCIBISKUPSKÝCH LESŮ A STATKŮ OLOMOUC 5. ÚNORA 2025 - CHROPYNĚ

Celkem bylo na této aukci nabízeno 2 139,91 m³ dříví. Prodáno bylo 1 937,94 m³, což představuje 91 % nabízeného množství. Aukce se zúčastnilo 37 dodavatelů dříví, z nichž 25 zájemců podalo nabídku. Nejvíce byl zastoupen dub (DB), a to v objemu 1 188 m³. U 93 kusů bylo dosaženo vyšší ceny než 1 000 €/m³. Nejvyšší jednotkové ceny dosáhl výřez dubu (DB), a to 50 475 Kč/m³. U modřínu (MD) bylo dosaženo maximální jednotkové ceny 22 700 Kč/m³. Obě tyto ceny jsou historicky nejvyšší v České republice. Nejvyšší absolutní hodnoty dosáhl výřez dubu o objemu 4,31 m³, a to 213 724 Kč. Průměrná cena v této aukci činila 13 803 Kč/m³.

Aukce v Chropyni z dronu, foto Pavel Kotyza

AUKCE DŘÍVÍ ARCIBISKUPSKÝCH LESŮ A STATKŮ OLOMOUC 12. BŘEZNA 2025 - HOLEŠOV

Celkem bylo na této aukci nabízeno 1 338,22 m³ dříví. Prodáno bylo 1 220,80 m³, tzn. 91 % dříví. Aukce se zúčastnilo 33 dodavatelů dříví. Nabídku odevzdalo 21 zájemců o toto dříví. Nejvíce byl zastoupen DB, a to 734 m³. Počet kusů, u kterých bylo dosaženo vyšší ceny než 1 000,- €/m³ byl 32 ks. Nejvyšší jednotkové ceny dosáhl výřez DB, a to 45 518,- Kč/m³. Nejvyšší absolutní hodnoty dosáhl výřez DB o objemu 4,12 m³, a to 159 122,- Kč. Průměrná cena v této aukci byla 11 296,- Kč/m³.

Luxusní kusy ALSOLu :-)

ZPRÁVY Z PILY VÁPENNÁ

Text a foto: Vlastimil Chaloupka

První pololetí roku 2025 bylo ve znamení obav z nedostatku dřevní hmoty. Proto jsme v únoru a březnu úmyslně omezovali výrobu a rušili páteční směny. Černý scénář se naštěstí nenaplnil a od dubna jsme zase mohli řezat na plný výkon. Poptávka po stavebním řezivu se oživila a ceny začaly mírně stoupat. Bohužel současně s tím stoupala i cena kulatiny.

Pořez v prvním čtvrtletí činil pouze 9 868 m³, ve druhém již 13 662 m³, takže celkem za pololetí 23 530 m³. V prvním pololetí jsme kromě smrku řezali i jasan, borovici a modřín. Z celkového pořezu činila BO 920 m³, MD 450 m³ a JS 280 m³.

První pololetí uteкло jako voda a před námi je červenec, měsíc, ve kterém máme tradičně 14 dnů celozávodní dovolené, během níž probíhá preventivní údržba a případné plánované opravy.

Rád bych popřál všem zaměstnancům ALSOLu, nejen pily Vápenná, aby si během dovolených v klidu odpočinuli a načerpali energii do druhého pololetí. Mějte hezké letní dny!

Surové dřevo určené k pořezu ukládáme v letních měsících na mokrý sklad. Zde je kulatina průběžně kropena vodou, což zaručuje její lepší kvalitu před následným zpracováním.

Řezivo z naší produkce je z velké části určeno pro český trh. Přibližně 30 % exportujeme do zahraničí, zejména do Rakouska, Maďarska a Německa. Občas ale dodáváme i na netradiční trhy, jako je například Maroko nebo Pákistán.

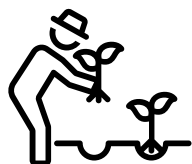

Tato chata, kterou si můžete pronajmout, je postavena z řeziva vyrobeného na pile Vápenná z kulatiny dodané z našich vlastních lesů. Nově postavenou chatu „Nýznerovskou“ budete mít, když půjdete z Nýznerova k vodopádům Stříbrného potoka.

VÝROBNÍ UKAZATELE

K 30. 6. 2025

PĚSTEBNÍ ČINNOST

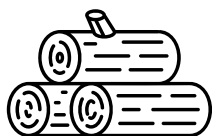
Polesí	Obnova umělá	Obnova přirozená	Sazenice plánované pro podzim 2025	Holína
Kroměříž	243 677 ks	2,78 ha	237 000 ks	69 ha
Chvalčov	192 481 ks	12,13 ha	180 000 ks	99 ha
Mírov	73 635 ks	7,31 ha	58 000 ks	36 ha
Domašov	34 265 ks	4,72 ha	17 000 ks	18 ha
Rejvív	272 691 ks	15,24 ha	159 000 ks	101 ha
Vápenná	54 628 ks	5,32 ha	30 000 ks	33 ha
Celkem	871 377 ks	47,5 ha	681 000 ks	356 ha

TĚŽBA

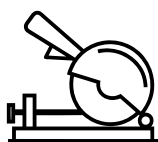
Polesí	Těžba v m ³	
	Projekt 2025	Skutečnost
Kroměříž	61 000 m ³	39 766 m ³
Chvalčov	29 000 m ³	21 515 m ³
Mírov	33 000 m ³	15 417 m ³
Domašov	58 000 m ³	25 354 m ³
Rejvív	42 000 m ³	32 206 m ³
Vápenná	58 000 m ³	35 783 m ³
Celkem	281 000 m³	170 041 m³

DODÁVKY DŘÍVÍ

Polesí	Prodej dříví
Kroměříž	42 908 m ³
Chvalčov	22 886 m ³
Mírov	16 510 m ³
Domašov	13 801 m ³
Rejvív	17 560 m ³
Vápenná	31 677 m ³
MES Písečná	22 337 m ³
aukce	2 296 m ³
Celkem	169 975 m³

POŘEZ - PILA VÁPENNÁ

I. kvartál	II. kvartál	III. kvartál	IV. kvartál	Celkem
9 868,1 m ³	13 661,9 m ³			23 530 m³

ODLOV SPÁRKATÉ ZVĚŘE 2025/2026 K 30. 6. 2025

Polesí	Kroměříž	Chvalčov	Mírov	Domašov	Rejvív	Vápenná	Celkem
ks	94	82	68	87	78	102	511

RYCHLÉ ZPRÁVY Z ALSOLU

Text a foto: ALSOL

6. VALNÁ HROMADA KOMORY CÍRKEVNÍCH LESŮ NA BÍLÉ

Ve dnech 16. - 17. ledna 2025 proběhla v krásném prostředí Arcibiskupského Záměčku na Bílé 6. valná hromada SVOL – Komory církevních lesů, z.s. (KCL). Hostitelem komory byli kolegové z Biskupských lesů, kteří především v okolí Ostravice spravují lesy Biskupství ostravsko-opavského. Na úvod setkání přivítal všechny přítomné pan biskup Mons. Martin David, který mluvil v souvislosti se svatým rokem 2025 o naději. O Naději, která je důležitá pro život a naplnění nejen pro každého člověka, ale vzhledem k tomu, že lesníci pracují především při obnově lesa s tvořivými silami přírody, souvisí také s jejich dennodenní prací. Hosty setkání byli také předseda Sdružení vlastníků lesů obecních, soukromých a církevních lesů (SVOL) Ing. Jiří Svoboda a tajemnice SVOL Ing. Marie Růžková. Ing. Jiří Svoboda seznámil přítomné spolu se stávajícím předsedou komory církevních lesů Ing. Petrem Bláhou s činností SVOL a aktuálním vývojem připravované legislativy s vazbou na hospodaření v lesích. Zejména k novelám zákona o lesích a zákona o myslivosti se následně rozproutila širší diskuse. Také nešťastné nařízení Evropského parlamentu a Rady o odlesňování – tzv. EUDR, které má zabránit odlesňování především ve třetích zemích a lesníkům v EU přidává další byrokracii, působí všem vrásky na čele. V souvislosti s chystanou Politikou krajiny, implementací evropského Nařízení o obnově přírody, vyhlásováním dalších chráněných území a omezováním lesnického hospodaření rezonovala na jednání otázka financování péče o takové lesy a ekonomická stabilita lesních majetků.

6. valná hromada KCL byla zároveň setkáním volebním. Nové vedení Komory církevních lesů na další čtyři roky bylo zvoleno ve složení:

Předseda – Ing. Arnošt Buček – Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o.

Místopředseda – Ing. Petr Bláha – Benediktinská hospodářská správa s.r.o.

Člen – Ing. Libor Konvičný – Biskupství ostravsko-opavské

Druhý den pokračovala schůzka krátkou exkurzí na majetky ve správě Biskupských lesů, kde kolegové představili hospodaření v horských podmínkách a práci s přirozenou obnovou.

ZABIJAČKA NA POLESÍ KROMĚŘÍŽ

Teambuildingovým aktivitám jsme se věnovali s chutí.

KARIERNÍ DEN NA FLD ČZU

Naše personalistka Ing. Monika Kriklová a obchodní zástupce Ing. Martin Stacho představili studentům Lesnicko dřevařské fakulty České zemědělské univerzity v Praze společnost Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o. jako potenciálního zaměstnavatele nabízejícího stabilitu dlouhodobě prosperující firmy, odbornou praxi a benefity.

DĚTI Z 2. A ZŠ VÁPENNÁ POMOHLY S PÉČÍ O ZVĚŘ NA POLESÍ

Na konci ledna - kdy je pro lesní zvěř období potravní nouze - přišly děti z 2. třídy ZŠ Vápenná s krásným nápadem – v rámci školního projektu uspořádaly charitativní prodej plyšáků, aby utržené peníze využily na dobré skutky. Jednou z jejich aktivit bylo zakoupení jablek a mrkví, kterými se rozhodly přilepšit lesní zvěři v období nouze. Děti navštívily naše polesí, kde si s lesníky povídaly o příkrmování, vhodných druzích krmiva a významu péče o lesní obyvatele.

ŠKOLENÍ SORTIMENTACE NA POLESÍ DOMAŠOV

Pro udržení odbornosti a přehledu proběhlo začátkem února na polesí Domašov pravidelné školení pracovníků zaměřené na sortimentaci dřevní hmoty. Účastníci si prohloubili znalosti o správném třídění, měření a zpeněžení dřeva podle aktuálních norem a požadavků trhu. Školení vedl náš referent obchodního úseku Ing. Martin Stacho.

NAŠI LESNÍCI VYRAZILI NA 55. ROČNÍK MISTROVSTVÍ EVROPY V KLASICKÉM LYŽOVÁNÍ

Ve dnech 12. – 15. února 2025 proběhl ve Vysočina Aréně v Novém Městě na Moravě 55. ročník Mistrovství Evropy lesníků v klasickém lyžování (EFNS). Po dlouhých letech se tato prestižní akce vrátila do České republiky a zúčastnilo se jí 570 závodníků z 18 zemí.

Za Arcibiskupské lesy a statky Olomouc (ALSOL) reprezentovali naši organizaci:

Ing. Ondřej Truneček, Jiří Pchálek, Bc. Antonín Sedláček a Ing. Petr Skoček.

Naši závodníci nastoupili do dvou disciplín:

- 10 km klasicky se střelbou – kombinace běžeckého výkonu a přesnosti, kde každá minutá rána znamenala trestné kolo. Nejlepšího výsledku dosáhl Bc. Antonín Sedláček, který se umístil na 65. místě z 301 startujících, a zároveň 10. v kategorii 31+.
- Štafeta 4×8 km – složená ze dvou klasických a dvou bruslařských úseků. Naše čtveřice obsadila solidní 61. místo z 89 týmů.

Areál v Novém Městě nabídl výborné závodní podmínky – kvalitní sníh, perfektně upravené tratě a profesionální zázemí. Závodníci tak měli možnost soutěžit na trasách, které běžně hostí závody světového poháru. ALSOL se zúčastnil nejen sportovně, ale i partnersky – podpořili jsme akci jako jeden z partnerů a přispěli tak k hladkému průběhu celé události. Děkujeme všem členům týmu za reprezentaci a přejeme hodně sil do další sezóny!

LESNÍ PEDAGOGIKA: ZÁBAVNÉ UČENÍ S LESNÍKEM VE ŠKOLCE

V druhém únorovém týdnu byl do MŠ Široký Brod pozván náš hajný Ing. Ladislav Fuchs, aby dětem pověděl, jak to v zimě chodí v lese, co dělá lesník, co myslivec a jak pracuje lovecký pes. Tentokrát proběhl program pěkně v teple, další už byl v lese.

PŘEDÁVÁNÍ ZKUŠENOSTÍ NA 19. AUKCI CENNÝCH SORTIMENTŮ VE SLOVINSKU

Koncem února společnost Arcibiskupské lesy a statky Olomouc vyslala své zaměstnance na 19. aukci cenných sortimentů ve městě Slovenj Gradec, která se pyšní dlouhou tradicí. K vidění zde bylo téměř 6 000 m³ kvalitního dřeva, především smrku a javoru klenu. Aukce se zúčastnili polesní a vybraní hajní, kteří se nejvíce podílí na dodávkách dříví pro naše aukce. Odnesli si cenné zkušenosti a inspiraci pro další práci.

LESNICTVÍ PRO VŠECHNY GENERACE – OD SENIORŮ PO ŠKOLNÍ DRUŽINY

V březnu jsme představili lesnictví dvěma rozdílným skupinám – Ing. Josef Svoboda a Marcela Fialová prezentovali společnost ALSOL klubu seniorů, zatímco Ing. Jan Pangrác a Ing. Alice Palacká připravili ukázkou lesní pedagogiky pro pedagogy školních družin v rámci projektu MAP KM (Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Kroměříž). Učitelé si na vlastní kůži vyzkoušeli lesní aktivity a navázali kontakty pro budoucí spolupráci.

SAMI JSME STROM, SPOLU JSME LES

V tomto duchu se 19. března 2025 uskutečnila regionální schůzka SVOL pro Olomoucký, Moravskoslezský a Zlínský kraj na polesí Arcibiskupských lesů a statků Olomouc v Kroměříži. Hlavními tématy jednání byly novela zákona o lesích a aktuální stav jejího projednávání, příspěvky na hospodaření v lesích a časté nedostatky v žádostech, nařízení o odlesňování (EUDR) a jeho nové požadavky a dopady, možnosti spolupráce při společném obchodu s dřívím, potenciál financování lesních majetků prostřednictvím uhlíkového lesnictví a volba delegátů na XXVI. Celostátní konferenci SVOL. Schůzku doplnila podnětná diskuze. Setkání potvrdilo důležitost spolupráce při obhajobě zájmů vlastníků nestátních lesů.

150 LET OD NAROZENÍ PROFESORA JOSEFA KONŠELA

Zástupci Arcibiskupských lesů a statků Olomouc si 20. března ve Velké Bystřici připomněli 150 let od narození významného českého lesníka a pedagoga profesora Josefa Konšela. Položením věnce na jeho hrob a společnou modlitbou vzdali hold jeho přínosu pro české lesnictví, udržitelné hospodaření i lesnickou vědu. Konšelův odkaz zůstává inspirací pro současné i budoucí generace lesníků.

PORADA LESNÍCH PEDAGOGŮ NA RAMZOVÉ: PRÁCE, NÁPADY A BUCHTA ROKU

Ve čtvrtek 20. března se na Chatě Ramzová sešli lesní pedagogové z Olomouckého kraje a Lesů ČR, OŘ severní Morava, aby vyhodnotili události roku minulého a naplánovali program dění roku nového. Patnáctý ročník porady představil nové logo Oslav lesa na Floře, nové pomůcky, plán akcí a obsahoval i praktické ukázky lesní pedagogiky přímo v terénu. Nechyběla tradiční soutěž o Buchtu roku, a my získali 2. místo za skořicovou babku, kterou upekla naše ekonomická ředitelka Ing. Nataša Haarbeck.

LESNÍ PEDAGOGIKA NA POLESÍ VÁPENNÁ

Hajní z polesí Vápenná nevychovávali jen les, ale i nové milovníky přírody. Bc. Renda Madaj a Eva Navrátilová připravili pro děti z MŠ Supíkovice lesnický program přímo na školní zahradě. Malí účastníci se zapojili s nadšením a ukázali, že o lese vědí víc než mnozí dospělí.

DOBROVOLNICKÁ AKCE “ROSTEME S BT” NA POLESÍ KROMĚŘÍŽ

Na polesí Kroměříž se 43 dobrovolníků z Brooker Trust (včetně 11 malých pomocníků) doslova zasadilo o nový kus lesa. Společně obnovili část lužního porostu a ještě stihli posílit vztahy, které teď – stejně jako sazenice – jen porostou. Děkujeme všem, kdo přiložili ruku ke kořenům!

LESNÍ PEDAGOGIKA NA POLESÍ MÍROV

Ve středu 16. dubna navštívil lesník Ing. Tomáš Lenhart mateřskou školu v Javorníku u Svitav. Dětem přiblížil práci lesníka a jako myslivec jim pověděl i spoustu zajímavostí o zvěři a ukázal trofeje. Malí posluchači tak měli les doslova na dosah.

DEN S LESNÍKY NA POLESÍ MÍROV

Den Země oslavili lesníci z polesí Mírov spolu s Mgr. Ivanou Kušnierovou a Ing. Petrem Rolincem z ústředí Arcibiskupských lesů a dětmi z druhé a třetí třídy ZŠ Mírov. Celý program probíhal přímo v lese a zaměřil se na lesnické činnosti, význam lesa, těžbu dřeva a jeho další využití. Děti si prohlédly lesní techniku, viděly práci koně při přibližování dříví, ochutnaly dary lesa a na závěr si opekly buřty. Skvělý den pro malé i velké.

SETKÁNÍ PŘEDSTAVITELŮ CÍRKVE A SPRÁVCŮ JEJÍCH LESŮ

Arcibiskup Mons. Josef Nuzík a biskup Mons. Martin David navštívili spolu se zástupci Arcibiskupských lesů a statků Olomouc a Biskupských lesů ostravsko-opavské diecéze pilu ve Vápenné. Součástí programu byla prohlídka lesního provozu a ukázka procesorové lanovky, která představuje moderní a šetrnou technologii. Setkání se neslo v duchu spolupráce, sdílení zkušeností a odpovědné péče o církevní lesy.

ZALESŇOVÁNÍ NA POLESÍ VÁPENNÁ

Poslední dubnový den proběhla v Račím údolí akce lesní pedagogiky spojená s výsadbou nového lesa. Děti ze ZŠ Javorník (3. – 9. třída) strávily dopoledne s hajnými Evou Navrátilovou, Bc. Petrem Valůškem, Bc. Reném Madajem a vedoucím polesí Bc. Petrem Dvořákem. Po úvodní instruktáži se všichni pustili do práce na holině, kde vznikl nový kus lesa. Děti ukázaly, že jim budoucnost přírody není lhostejná.

O LESNICTVÍ NA SVATÉM KOPEČKU

V pátek 9. května se děti z 1. a 2. třídy ze ZŠ Dvorského zúčastnily programu lesní pedagogiky na Svatém Kopečku. Rozlehlá zahrada plná stromů a keřů se proměnila v lesní učebnu, kde je Ondra Benešovský seznámil se základy lesnictví. Děti se dozvěděly rozdíl mezi lesníkem a myslivcem, co se v lese smí a co ne, a vyzkoušely si vyznačování těžby i lapání kůrovce.

V KVĚTNU NAŠI LESNÍCI REPREZENTOVALI ALSOL NA FARNÍ POUTI VE ZLÍNĚ I NA DNI RODIN NA SVATÉM KOPEČKU

Ing. Hanka Bučková a Bc. Martin Židek představili naše hospodaření na Farní pouti ve Zlíně, Zuzka Werdichová a Petr Kočířík potom prezentovali společnost a hlavně včelařství na Dni rodin na Svatém Kopečku.

LESNÍ PEDAGOGIKA S LESNÍKY Z KROMĚŘÍŽSKÉHO POLESÍ

Téměř 80 dětí ze ZŠ Oskol Kroměříž si v závěru školního roku poslechlo povídání o lese a myslivosti od hajných Bc. Martina Židka a Ing. Hanky Bučkové. Na stanovištích si vyzkoušely vábníčky, zjistily, co patří do krmelce, poznávaly stromy, měřily průměr stromu a seznámily se také s prací loveckého psa.

KDO SI HRAJE, NEZLOBÍ: SEMINÁŘ PRO LESNÍ PEDAGOGY

Na Vysočině se 27. – 28. května konal 31. pracovní seminář pro lesní pedagogy. Účastníci se věnovali tématům, jak mluvit s veřejností, přiblížit dětem udržitelnost a klimatické změny, tvořit pracovní listy v Canvě i tomu, jak neškodit přírodě při umění v lese. Nechyběla diskuze o sociálních sítích.

LAHVOVÁNÍ ARCIBISKUPSKÉHO ZÁMECKÉHO VÍNA

Honza Šmíd a Ing. Petr Rolinc se na fotografii usmívají při lahvování vína pro sesterskou společnost Arcibiskupské zámecké víno Kroměříž.

PREZENTACE LESNICTVÍ V PODZÁMECKÉ ZAHRADĚ

Ing. Hanka Bučková a Bc. Martin Židek z kroměřížského polesí se podíleli na akci Víkend otevřených zahrad, která se konala poslední červnovou sobotu na Arcibiskupském zámku v Kroměříži.

LESNÍ PEDAGOGIKA PRO DĚTI Z OLOMOUCE, ZE SKALIČKY I LIPOVÉ - LÁZNĚ

VYCHÁZKA S LESNÍKEM VIKTOREM DO VELEHRADSKÉHO HÁJE

Hajný Ing. Viktor Kollanda provedl návštěvníky Velehradským hájem a ukázal jim, jak se les v průběhu let proměňoval. Pomocí leteckých snímků a porostní mapy přiblížil dřevinnou skladbu, těžbu i následky kůrovcové kalamity. Vysvětlil, jak se holiny obnovují a jak důležitá je promyšlená péče o hospodářský les. Společná procházka byla nejen cestou krajinou, ale i časem.

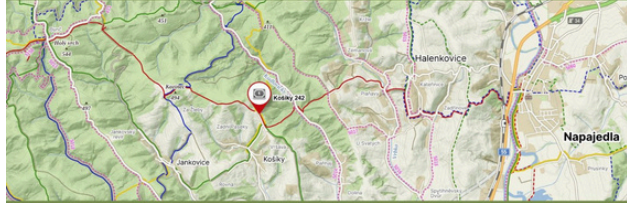
VYCHÁZKA S LESNÍKEM DANEM SCHRAMMEM NA KOŠICKOU VRŠAVU

Hajný Bc. Daniel Schramm provedl návštěvníky košíckou Vršavou a seznámil je se způsobem hospodaření na této lokalitě.

VYCHÁZKA S LESNÍKEM
na košíckou Vršavu

Datum: 10. 7. 2025
Začátek: 17:00 Hájenka Košíky 242 – Vršava
Předpokládané ukončení: 19:30 Obecnice Košíky

- Zvedne vás na komentovanou vycházku lesním porostem košícké Vršavy s lesníkem Arcibiskupských lesů a statků Olomouc Bc. Danielem Schrammem.
- Čeká vás povídání o lese, jeho obyvatelích i o tom, jak a proč se v něm hospodář.
- Akce proběhne za každého počasí, vítání jsou všichni – od capartů po seniory.
- Doporučujeme pevnou obuv a dlouhé kalhoty.

www.alsol.cz

TÁBORNÍCI MĚLI PROGRAM NA NÝZNEROVSKÉ CHATĚ

Tábourníci z Nýznerova, i když na svém táboře vychytali týden plný deště, byli v pohodě, protože naši hajní z polesí Vápenná pro ně přichystali program o lese v lese – ale pěkně v suchu na Nýznerovské lovecké chatě.

DEN S LESNÍKY NA POLESÍ KROMĚŘÍŽ

Text a foto: Ing. Alena Moučková

V sobotu 24. května 2025 se areál Zámečku v Kroměříži proměnil v centrum lesnického a přírodovědného dění. Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o. zde uspořádaly již tradiční osvětovou akci „Den s lesníky“, kterou letos významně obohatila i účast dalších organizací – Arcibiskupského zámku a Podzámecké zahrady v Kroměříži a také Arcibiskupského paláce v Olomouci. I díky této spolupráci se akce rozrostla nejen rozsahem, ale i tematickým záběrem a přilákala kolem tisícovky návštěvníků.

Rodiny s dětmi, milovníci přírody i odborná veřejnost si během dne mohli vyzkoušet celou řadu interaktivních stanovišť – od výsadby stromků, ukázek lesnické techniky a výcviku loveckých psů, přes lukostřelbu, tvořivé dílny a malování na obličeje, až po jízďárnu s poníky, ukázky stromolezectví či seznámení se s prací včelaře, sokolníka a hasičů. Součástí programu byla také vycházka s lesníkem, která přiblížila návštěvníkům péči o lesní ekosystém, místní faunu a flóru. Děti se zapojily do aktivity „Vypěstuj si svůj strom“, kde si mohly zasít vlastní semínko lesní dřeviny. Akce měla výrazně edukační charakter a podpořila environmentální osvětu napříč generacemi.

Organizace této rozsáhlé akce se zúčastnilo 28 zaměstnanců Arcibiskupských lesů a statků Olomouc, spolu se studenty a pedagogy SOŠ BOSCO Kroměříž, Střední lesnické školy Hranice, Arcibiskupského zámku, Podzámecké zahrady, Arcibiskupského paláce, Záchrané stanice Bartošovice a dalšími. Děkujeme všem partnerům, dobrovolníkům i návštěvníkům za jejich přízeň a účast.

Akce byla plně financována z interních zdrojů a proběhla jako neziskový projekt se záměrem podpořit veřejné povědomí o významu lesního hospodaření, udržitelné péče o krajinu a zodpovědném vztahu k přírodě – letos navíc ve spojení s kulturním a historickým dědictvím, které představily zúčastněné arcibiskupské instituce.

Jsme rádi, že se „Den s lesníky – a nejen s nimi“ těší každoročně většímu zájmu veřejnosti. Děkujeme všem za dlouhodobou podporu a těšíme se na další ročník!

VZDĚLÁVÁME SE

EXKURZE ČESKÉ LESNICKÉ SPOLEČNOSTI – SDÍLENÍ ZKUŠENOSTÍ NA POLESÍ VÁPENNÁ

Text: Bc. Petr Dvořák, foto Mgr. Robert Psota

V úterý 13. května se uskutečnila odborná exkurze České lesnické společnosti zaměřená na hospodaření v lesních porostech Rychlebských hor – významné části církevního majetku ve správě společnosti Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o..

Program byl zahájen úvodní prezentací společnosti ALSOL, která přiblížila historii a současnost lesního hospodaření po restituci, přehled činností lesní výroby a mysliveckého hospodaření a rovněž specifika regionu Rychlebských hor. Následovala venkovní exkurze, rozdělená do šesti odborných zastavení:

Kamenná moře a balvany

– Hospodaření na extrémních stanovištích, důraz na přirozenou obnovu, využití obalovaných sazenic, omezené možnosti mechanizace (lanovka, LKT).

Velkoplošné holiny po kůrovcové kalamitě

– Obnova porostů z let 2016–2018, rozčlenění porostů, využití břízy jako pomocné dřeviny.

Ukázka chřadnutí mladých smrkových porostů

– Problematika infekce václavkou (Armillaria), vliv klimatického a provozního stresu, preventivní a ochranná opatření v pěstební praxi.

Podroostní hospodaření v bukových porostech

– Využití přirozené obnovy buku, vnášení dalších dřevin, intenzivní výchova s cílem zkrácení obmýtí a dosažení kvalitních sortimentů.

Přírodní rezervace Račí Údolí

– Ukázka porostů pralesovitého charakteru, cílená ochrana přírodě blízké druhové skladby a prostorové struktury.

Tančírna v Račím Údolí

– Závěrečné zastavení u kulturně-historického objektu, symbolického propojení lesa, krajiny a veřejného prostoru.

Akci pořádala Česká lesnická společnost, akreditovaná vzdělávací instituce Ministerstva vnitra ČR. Exkurze byla rovněž zařazena do systému agroporadenství Ministerstva zemědělství. Děkujeme všem zúčastněným za sdílení poznatků o lese – v lese v příjemné atmosféře.

LESNICTVÍ NA ŠUMAVĚ Z RŮZNÝCH ÚHLŮ POHLEDU

ODBORNÁ EXKURZE ARCIBISKUPSKÝCH LESŮ A STATKŮ OLOMOUC A LESŮ A STATKŮ TOMÁŠE BATI

Text: Mgr. Ing. Petra Zátokková, foto ALSOL

Začátek června nás zavedl do jedné z nejkrásnějších oblastí České republiky – Národního parku Šumava a lesů města Kašperské Hory. Ve dnech 5.–7. června jsme se vydali společně autobusem na odbornou exkurzi, kterou si nenechali ujít zaměstnanci Arcibiskupských lesů a statků Olomouc s.r.o. a kolegové ze společnosti B.F.P., Lesy a statky Tomáše Bati, spol. s r.o.. Cílem bylo nejen načerpat nové poznatky z oblasti lesního hospodaření a ochrany přírody, ale i sdílet zkušenosti a upevnit mezilidské vztahy v inspirativním prostředí.

Setkání s místní správou a historie zblízka

Čtvrteční odpoledne jsme strávili s Ing. Ondřejem Koubkem, radním města Kašperské Hory, který nás provedl částí obecních lesů. Město hospodaří na více než 6 000 hektarech, přičemž největší část městského majetku leží přímo v Národním parku Šumava. Diskutovali jsme o možnostech a omezeních, která přináší správa obecních lesů v chráněném území – ať už jde o hospodaření, myslivost, či náhrady škod způsobených zvěří. Večer jsme se přesunuli na Kašperk, nejvýše položený královský hrad v Čechách, kde nás pan kastelán Mgr. Václav Kůs provedl historií této gotické pevnosti. Jeho poutavý výklad dodal celému dni důstojný a nezapomenutelný závěr.

Poutavý výklad na hradě Kašperk

Ponechané kůrovcové dříví na majetku města Kašperské Hory

V srdci národního parku

Páteční program se nesl v duchu ochrany přírody. Hned v úvodu našemu autobusu zkrřížil cestu strom ponechaný k zetlení v porostu v údolí Otavy – kolegové se však ničeho nezalekli a během chvilky strom společně odklidili. Celý den nás doprovázel Ing. Jan Kozel, Ph.D., vedoucí odboru péče o lesní ekosystémy NP Šumava. Park se rozkládá na více než 68 000 hektarech a představuje jedinečný příklad území, kde se hledá rovnováha mezi přirozenými procesy a lidskou činností. Prošli jsme různými lokalitami a diskutovali o přístupech k bezzášahovým zónám, obnově lesa po kůrovcové kalamitě, ochraně biodiverzity, mysliveckém hospodaření i o návštěvnickém režimu v chráněných oblastech.

Ohrada – závěr v duchu tradice a poznání

V sobotu jsme se cestou domů zastavili v Hluboké nad Vltavou, kde jsme navštívili Národní zemědělské muzeum Ohrada. Expozice zaměřené na lovectví, lesnictví, historii Vltavských přehrad i na zaniklé vorařství byly nejen poutavé, ale také přinesly širší kontext k tématům, kterými jsme se během exkurze zabývali.

Diskuse na výzkumných plochách v porostech NP Šumava

Účastníci exkurze u hájovny hajného Straky

OHLASY ÚČASTNÍKŮ EXKURZE

Jsem rád, že jsme si mohli prakticky ukázat věci, které jinak vysvětluji jen teoreticky. Nejzajímavější byl pro mě druhý den a témata intenzity a struktury zásahů. Přístup lesníků z Kašperských městských lesů mě místy překvapil – například že i přes všude přítomnou, živelnou přirozenou obnovu nastupuje lesník, který vyklidí veškerý klest z paseky a uměle zalesní smrk do řádku 😊. Z muzea Ohrada jsem si odnesl, že v lesní pedagogice jdeme správnou cestou.

Bc. Petr Dvořák, vedoucí polesí Vápenná

Za mě jednoznačně nejpřínosnější byla exkurze v probírkových porostech NP Šumava. Nejvíc mě zaujalo zázemí hradu Kašperk. Překvapil mě způsob, jakým funguje Správa národního parku vůči státní správě. Potvrdilo mi to, že silné výchovné zásahy jsou v optimálních přírodních podmínkách opodstatněné. Diskuzi jsme měli dostatek a těch nezapomenutelných momentů bylo víc – většina ovšem nepublikovatelných.

Ing. Jan Pangrác, technik polesí Kroměříž

Přínosné bylo slyšet názory obou táborů – NP Šumava i vlastníků obecních lesů. Příjemně mě překvapil přístup NP. Nezapomenutelný zážitek? Jednoznačně pan kastelán. Diskuze bylo dost, téma probírek bych rád rozvinul i příště. Opravdu podařená akce.

Ing. Jan Polách, hajný polesí Domašov

Hrad Kašperk z výšky

Šumava

CO NÁS ŽERE?

JMELÍ BÍLÉ PRAVÉ (VISCUM ALBUM)

Text: Ing. Pavel Bednář, foto: ALSOL

Jmelí bílé (*Viscum album*) je zajímavá a kontroverzní rostlina, která v sobě spojuje ekologický problém i kulturní symbol. Z pohledu lesnictví je významné především jako poloparazitický keřík, jehož výskyt může ovlivnit zdravotní stav a vitalitu dřevin. Přesto má své pevné místo v evropské tradici, lidovém léčitelství i vánočních zvycích. Jmelí bílé je poloparazitická, stálezelená rostlina, která roste na větvích a kmenech stromů a keřů. Vyskytuje se v celé Evropě, Asii a na severoamerickém kontinentu.

Větve jmelí vytvářejí typický kulovitý útvar až 1 m v průměru. Rozmnožuje se pomocí semen, která roznášejí ptáci. Tato semena se lepí na větve stromů a následně klíčí, což umožňuje jmelí osídlit nové hostitele. Rozšiřování jmelí je tedy typickým příkladem zoochorie. Klíčovým mechanismem přežití je schopnost získávat vodu a minerální látky přímo z hostitelského stromu prostřednictvím speciálních haustorií – kořenovitých struktur, které pronikají do pletiv stromu a absorbují živiny. Jako poloparazit je však zároveň schopno fotosyntézy, takže na hostiteli závisí jen částečně.

Vliv jmelí na hostitelské stromy

Jmelí může způsobit snížení růstu a vitality stromu. Vysoký počet výhonků snižuje dostupnost vody a minerálů, čímž oslabuje hostitele a v některých případech může vést až k jeho odumření. Jmelí ovlivňuje také strukturu stromu – tvorba hustých trsů na větvích vede k jejich mechanickému zatížení, což může způsobit jejich zlomení. Rostoucí jmelí může být i místem, kde se šíří různé patogeny. Například houbové infekce nebo bakterie mohou využít oslabení stromu a napadnout nejen jmelí samotné, ale i jeho hostitele. Z pohledu lesnictví je proto důležité sledovat výskyt jmelí bílého, zejména v příměstských lesích a sadech, kde jeho přemnožení může negativně ovlivnit zdravotní stav porostů. Včasné odstranění infikovaných větví či celých stromů přispívá k regulaci populace jmelí.

Využití jmelí a zajímavosti

Jmelí bílé je od pradávna známo jako léčivá rostlina, kterou užívali už staří Řekové a Římané. Používají se větévky a listy – podávají se ve formě tinktury nebo prášku. Působí na snížení krevního tlaku a má vliv na srdeční činnost. Tlumí bolesti hlavy, působí antiskleroticky a má protirevmatické účinky. Plody jmelí jsou však mírně toxické. Jmelí je také považováno za magickou rostlinu s výjimečnými vlastnostmi. Ve starověku bylo vnímáno jako dar z nebes spojený s nadpřirozenými silami, jeho význam se objevuje v řeckých i římských mýtech. Keltové, Germáni i Vikingové mu připisovali kouzelnou moc – od ochrany před zlem až po schopnost vzkřísit mrtvé. V anglosaských zemích se stalo symbolem lásky a plodnosti a dodnes je neodmyslitelnou součástí vánočních tradic, kdy se lidé líbají pod jeho větvičkami.

Zdroje:
Květena ČR. Online. 2006. Dostupné z: <http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=527>. [cit. 2025-07-03]
Jmelí bílé [online]. Wikipedia: Volná encyklopedie, 2025 [cit. 2025-07-03]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jmel%C3%AD_b%C3%ADl%C3%A9

RECEPTY ZE JMELÍ

ČAJ (STUDENÝ MACERÁT)

Ingredience

- 3g sušeného jmelí (listy, jemné větvičky)
- 1l studené vody

Postup

- Vmíchej 3g sušeného jmelí do 1l studené vody
- Nech macerovat v chladu přes noc (cca 8hodin)
- Ráno mírně ohřej (max. na 40 °C!), sced'

Dávkování

- Pij během dne ve třech dávkách (např. ráno, poledne, večer)
- Maximálně 4g listů/den, lépe 1–3g
- Účinné látky se ničí horkem, proto používej pouze macerát

Účinky

- Reguluje tlak, rozšiřuje cévy, podporuje cévní systém (ateroskleróza)
- Podporuje srdeční činnost, imunitu, pomáhá při klimakteriu a gynekologických obtížích

TINKTURA

Ingredience

- 50g čerstvých nebo sušených jmelových listů
- 250ml 40–50 % alkoholu (vodka)

Postup

- Nasekej jmelí a vlož do sklenice
- Zalij alkoholem tak, aby bylo zcela ponořené
- Uzavři a nech macerovat 3 – 4 týdny na chladném a tmavém místě, občas protřepej
- Přeced' do tmavé lahvičky

Dávkování

- Běžně 10 – 15 kapek 1 – 3 x denně před jídlem.
- Podobné produkty (např. Jukl tinktura) doporučují 3 x 6 kapek/den

Účinky

- Podpora cév, krevního oběhu, snížení cholesterolu a krevního tlaku, posílení imunity

NA VLASTNÍ
NEBEZPEČÍ!
☺

NAŠE TÉMA - LOVECKÉ CHATY

„CHYBÍ VÁM TADY TELEVIZE? TAK BĚŽTE DOMŮ...”

Text a foto: Mgr. Zdeňka Jordanová

Mgr. Zdeňka Jordanová je autorkou webové stránky www.lovecke-chaty-v-jesenikach.cz, na které “mapuje” a popisuje lovecké chaty nejen v Jeseníkách, ale i jiných, mnohdy zdánlivě “zapomenutých místech” naší vlasti. Je také pravidelnou přispěvatelkou článků o loveckých chatách do našeho časopisu ALSOL, a proto zůstaňme tradici věrni a pojdme si přečíst něco nového...

Často přemýšlím o tom, co je za tím...? Co dnes člověka táhne do hor, do lovecké chaty, kde není zavedena elektřina, kde není koupelna, ba dokonce kde někdy poblíž neteče ani voda, kde není datové připojení a často ani signál?

V případě starší generace jsou jistě důvodem vzpomínky a nezapomenutelné zážitky z mládí nějak spjaté s loveckými chatami. Jezdívalo se na brigády vysazovat stromky, v rámci mládežnických organizací se provozovala hojně turistika. Řekněme si, že pro poválečnou generaci byly chaty zcela komfortní. Doma se podpalovalo v kamnech v jednotlivých místnostech, suchý záchod býval běžný, umývalo se v latoru a jednou za týden se zatopilo pod lázeňským kotlem, nedílnou součástí tehdejších koupelen.

Proč ale mladá generace hledá ubytování na lovecké chatě? Je to potřeba vystoupit z komfortní zóny, potřeba klidu a prostoru jakési samoty, potřeba civilizačního detoxu, nebo jen touha po romantice či dobrodružství? Nebo snad některé hned první návštěva hor oslovila tak, že v nich probudila touhu se tam vracet, aniž by dokázali slovy vyjádřit proč?

Jak už jsem i v předešlém článku zmínila, spolu se zveřejněním mých stránek Lovecké chaty v Jeseníkách se mi začala plnit e-mailová schránka zprávami se vzpomínkami a různými zážitky spojenými s pobytem na loveckých chatách. V tomto textu zmíním některé z nich. Paní Havlíčková ze Šumperka mi po přednášce o loveckých chatách přinesla fotografie ze školního výletu v roce 1947, kdy s třídou pobývali na dnes již zaniklé Jezerní chatě v údolí Divoké Desné. Proviant a triviální stany vezl od nádraží koňský povoz a žáci s učitelským dozorem a dvěma maminkami, které pak na chatě vařily, šlapali za ním.

Jezerní chata, školní výlet v roce 1947 - z archivu paní Havlíčkové

Krásný dopis plný vzpomínek na lovecké chaty v Jeseníkách mi napsal RNDr. Jiří Šimíček z Brna. Byl to právě jeho tatínek, lesní inženýr Ing. Bohumil Šimíček (1897-1960), který po roce 1945 do roku 1948 coby vrchní lesní rada na ředitelství Státních lesů a statků v Olomouci prosazoval, aby určité jesenické lovecké chaty byly přejmenovány po významných profesorech lesnické fakulty. Díky němu tedy vznikly názvy pro čtyři chaty v Hrubém Jeseníku: Hašova, Opletalova, Durasova a Dykova. V Rychlebských horách usiloval o název Konšelova chata v případě chaty Dvaatřicítky, dnes zvané Plch.

„Na fotografii ze srpna 1948 je „Konšelova chata“ na polesí Jánský vrch. Na tu jsme jezdili z Javorníku. O prázdninách v roce 1948 jsme bydleli v javornickém zámku, otec tam několik měsíců dělal taxaci církevních lesů, když se převáděly do státní správy. Jestli se tento název ujal, nevím, ale na turistické mapě jsem název Konšelova chata viděl.“

Konšelova chata, foto Ing. Bohumil Šimíček v roce 1948

Dnes chata Plch, foto Zdeňka Jordanová v roce 2025

Díky panu Šimíčkoví dnes vím, že název chaty Kvedlena je vlastně zkomolenina. Původně se jmenovala Querlehnbaude, tudíž by se jí mělo říkat Kverlena. Ing. Bohumil Šimíček navrhoval doslovný překlad jejího názvu Chata na Příčné stráni. Na některých turistických mapách najdeme název Chata Na Příčné.

Chata Kvedlena, archiv Z. Jordanové, rok neznámý

Chata Kvedlena, foto Zdeňka Jordanová v roce 2025

Nejvíce mě však pobavila osobní vzpomínka J. Šimíčka, kdy navštívil se svým otcem chatu Zaječí skok: "Humornou vzpomínku mám na chatu „Zaječí skok“ (otec jí říkal Chata na zaječím skoku). To mě otec, jako žáka třetí nebo možná čtvrté třídy jesenické národní školy vzal s sebou na pstruhy na místním potoku. Na začátku údolí si v hájovně od hajného vyzvedl klíč od chaty s tím, že provede kontrolu, jak je chata udržována. Obvykle na chatách kontroloval, je-li naštěpána zásoba dřeva, a hlavně se zlobil, když snad kolem chaty rostly kopřivy. Slunko na ni nemůže svítit a dřevo vlhne a hnije.

Když jsme po lovu pstruhů před polednem přicházeli k chatě, okenice i okno byly otevřené a klíč měl otec v kapse. Otec opatrně z boku přistupoval k otevřenému oknu, ale když do něho nahlédl, viděl jsem hned, že jeho pohled změkkl. Já jsem byl malý, do okna jsem neviděl, ale ukázalo se, že na protější dvojposteli byl chlapec s děvčetem. Když se jich otec ptal, co tam dělají, řekl chlapec, že je večer zastihla bouřka, a tak vylomili okenici a schovali se v chatě. (Přitom v noci ani nekrápl.) Otec pro to neměl pochopení a začal se ptát na jména. Když jsem zaslechl hlas toho děvčete, vytáhl jsem se nahoru, podíval dovnitř a říkám otci. Tati, na jména se ani nemusíš ptát, to je naše katechetka. Ta měla nějakých 25 roků. Tak to nakonec dopadlo dobře, ani je nevyhnal, ale nařídil, že se musí hlásit u hajného a zaplatit za opravu vylomené okenice a okna a řádně uklidit. Víím, že to pak otec kontroloval a že to splnili. S katechetkou jsme to pak v náboženství neprobírali, ale od té doby jsem v náboženství neměl žádné problémy".

Chata Zaječí skok, foto Zdeňka Jordanová v roce 2014

Chata Zaječí skok, foto Zdeňka Jordanová v roce 2025

Další zajímavosti na mě čekaly v dochovaných kronikách některých chat. Jako příklad uvedu text první stránky kroniky chaty Hubertky na Malém Dědu, protože mi připomíná podobu kronik, která mi kdysi byla tak blízká:

Milý příteli,

chata tato Ti nabízí skromné, ale útulné ubytování, okolní lesy a stráně pak svou krásu a pěkný lovecký zážitek. Než ji opustíš, zapiš v mé listy stručně, ale výstižně svá pozorování, pokud se týkají zvěře, počasí aj. Vyvaruj se zbytečných frází, šetři místem a nesnaž se mne udělat štíhlejší, než jsem dosud. Kniha tato byla k používání dána dne 1. března 1965 po několikaleté přestávce.

Pamětní zápisky v této knize jsou nejen historickým dokumentem chaty, ale i poučným vodítkem, proto buďtež tímto duchem psány.

Další stránky kroniky úvodní slova respektovaly. Návštěvníci, většinou lovci, v ní popisovali lov převážně vysoké zvěře, pozorování kamzíků či poslech toku tetřevů, a samozřejmě zmiňovaly často rozmary horského drsného počasí.

Líbila se mi všeříkající slova kamaráda, „bezflintáka“, jak sám sebe nazývá Ing. Jiří Pecháček, který byl častým návštěvníkem Hubertky (Jirkovi můžeme poděkovat za záchranu populace kamzíka v Jeseníkách, protože byl jedním z autorů stejnojmenné petice). Ten v jednom zápisu v roce 1978 uvedl toto:

„Chybí Vám tady televize? Tak běžte domů, neboť západní okno této chaty je pro milovníky přírody doslova televizní obrazovkou ve skutečnosti po celý den i noc. To, co jsme tímto oknem v právě prožitém týdnu viděli, vydalo za mnoho televizních pořadů Po loveckých stezkách. Přes den na solisko chodilo mnoho kamzíků, každý večer vysoká, někdy v počtu 15 kusů. Poprvé v životě jsme měli možnost sledovat boje laní o trochu soli (nebo že by se prostě hádaly?), kdy se postavily na zadní běhy, aby se předními běhy pohlavkovaly.“

Chata Hubertka, foto Jiří Pecháček v roce 1977

Chata Hubertka, foto Zdeňka Jordanová v roce 2025

Ozývali se mi lidé z různých koutů republiky, a přitom největší překvapení mi připravil můj bývalý kolega, chemikář, Ing. Ivo Vlček, s kterým jsem kdysi učila na šumperském gymnáziu. On sám už roky obcházel a fotografoval lovecké chaty. Aby přispěl na moje stránky, kdy nikdy nechtěl být při své skromnosti uveden, poslal mi vzkazy, na které narazil 5. 12. 2000 v předsínce Keprnické chaty. Čtyři lístečky se zoufalými vzkazy popisující jakési drama, které se tam tehdy odehrálo, mě nenechaly v klidu. Vyhledala jsem firmu uvedenou na lístečích a snažila se dopátrat ženy, která se jmenuje Andriana či Adriana. Jednu jsem našla a zavolala jí. Byla velmi překvapená a tvrdila mi, že ne, že to určitě není ona. Kdoví co se tam tenkrát přihodilo...?

Vzkazy nalezené na Keprnické chatě, foto Ivo Vlček v roce 2000

Ztratila jsem se v lese někde mám sako a bundu. Snad 3 psy a 6 lidí mě najdou. Andriana 16:00

Je 18,15 za chvíli je tma. Zdali mě někdo z přátel najde. je mi zima a nevím, kde je ta stezka, kde jsem šla a nechala sako

Leopold a Mirku, nevěřím, že mě nehlédáte a že mě necháte zde. Jdu hledat cestu, kde jsme se viděli

naposledy - Nevím, zda je výš či níže chatky. Pomozte mi, prosím

Kde jsou všechny ty kroniky loveckých chat, jejichž obsah by pro nás mohl být inspirací a poučením, vědí jen ti, kteří je v tajnosti a láskou uchovávají. Jsou to poklady, zapsaná svědectví loveckých i jiných prožitků, které si pamatují už jen stěny chat, ty nám je však nikdy nevyzradí. Kolik příběhů se tam asi ukrývá...? Což teprve kdyby se podařilo dohledat aspoň nějakou kroniku, kterou psali (nejspíš kurentem) ještě původní lesníci? Měli bychom obohacující srovnání se životem na lovecké chatě před víc jak sto lety.

Ráda bych ukončila tento můj příspěvek slovy jedné spolužačky a kamarádky, která pocházela také z lesnické rodiny, a pobyt na loveckých chatách jí nebyl cizí. Po prohlížení nově spuštěných stránek mi tenkrát naprosto výstižně popsala atmosféru chat takto: „V několika z těch chat jsem nocovala a je zajímavé, že jsem si u každé z nich vzpomněla na její typickou vůni, směs myšiny a dřeva a kdoví čeho ještě, ale přitom stále vůni...“

Chcete vědět o našich chatách více?
<https://eshop.alsol.cz/vsechny-chaty>

SPOLUPRACUJEME

SPOLUPRÁCE ŠKOLY A PRAXE: LESNÍ MECHANIZÁTOŘI V AKCI NA POLESÍ ZÁMEČEK

Text a foto: Robert Babuka - ředitel SOŠ Bosco

Střední odborná škola svatého Jana Boska v Kroměříži již několik let úspěšně spolupracuje s firmou Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o. (ALSOL) na zajištění odborného výcviku žáků v oboru lesní mechanizátor. Významným partnerem školy je v tomto směru především polesí Zámeček, kde žáci nacházejí nejen potřebné zázemí a techniku, ale i příležitosti k získání reálných pracovních zkušeností.

ALSOL dlouhodobě podporuje praktickou výuku dodávkami technického vybavení a nářadí, což žákům umožňuje pracovat v prostředí, které odpovídá současným nárokům lesního hospodářství. V rámci výcviku se žáci podílejí na plnění pracovních výkonů polesí, čímž si osvojují reálné dovednosti, které jim výrazně usnadní přechod do praxe po absolvování studia.

Jedním z prvků spolupráce je přímá účast žáků na honech a práce při těžbě dříví. Tyto aktivity jsou ze strany studentů velmi pozitivně hodnoceny – nejen pro jejich zážitkový charakter, ale především pro možnost poznat práci lesníka v celé její šíři a náročnosti. Kontakt s přírodou, dřevní surovinou a profesionálním týmem pracovníků ALSOL motivuje žáky k vyšším výkonům a zvyšuje jejich zájem o obor.

Škola však vnímá, že potenciál spolupráce může být ještě dále rozvíjen. Společným cílem je zvýšit odbornou úroveň výcviku, kvalitu výkonů žáků a prohloubit jejich vazbu na firmu. Zvažuje se proto zavedení dalších forem motivace a podpory – například možnost stipendií pro talentované a výkonné žáky, nabídka letních brigád na pracovištích ALSOL či vytvoření systému mentoringu, kdy by zkušení zaměstnanci polesí působili jako odborní průvodci jednotlivých žáků.

SOŠ BOSCO KROMĚŘÍŽ

Lesní mechanizátor

UČEBNÍ OBOR 41-56-H/01

Nabízíme

- tříletý obor s výučním listem
- řidičský průkaz skupiny T
- praxe v lesnických provozech
- pracovní a ochranné prostředky pro těžební činnost hrazené sponzorem
- získání odborných dovedností v přidružených oblastech (včelařství, rybářství, myslivost, pěstování rychle rostoucích dřevin)

Uplatnění

- lesní mechanizátor - kvalifikovaný pracovník v komplexní lesní výrobě
- výroba reprodukčního materiálu
 - práce v manipulačních a expedičních skladech
 - péče o komunální zeleň a o zeleň podél komunikací
 - péče o přírodu v územích se zvláštním režimem ochrany
 - práce ve výškách, rizikové kácení

Pokračování

- dvouleté nástavbové studium Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství zakončené maturitní zkouškou
- číslo oboru 41-45-L/51

www.sosbosko.cz

Spojení odborného školství s praxí je dnes klíčovým faktorem úspěchu absolventů na trhu práce. ALSOL je v tomto směru příkladem firmy, která chápe význam výchovy nové generace lesníků a investuje nejen do lesa, ale i do lidí, kteří ho budou spravovat v budoucnosti. Věříme, že tato spolupráce bude dále růst a přinášet oboustranný užitek – škole kvalitní vzdělávání a firmě budoucí odborníky.

Střední odborná škola sv. Jana Boska je církevní škola zřízená Arcibiskupstvím olomouckým v roce 2018. Nabízí hodnotově orientované vzdělání v oborech zemědělství, lesnictví a zahradnictví. Studenti zde mohou získat výuční list, řidičská oprávnění skupin B, C, T, svařovací průkaz a osvědčení pro práci s motorovou pilou. Pro zájemce je k dispozici i nástavbové maturitní studium. Škola nabízí čtyři tříleté učební obory a dva nástavbové maturitní obory.

Více informací o SOŠ Bosco
naleznete zde:

OSTATNÍ CÍRKEVNÍ MAJETKY

INÉS KUNŠTÁT, S.R.O.

10 LET HOSPODAŘENÍ NA CÍRKEVNÍM MAJETKU

Text a foto: Ing. Petr Hromádka, lesní správce

Společnost INÉS Kunštát, s.r.o. byla založena za účelem správy bývalého Velkostatku Kunštát - historického majetku Kongregace sester Těšitelek Božského Srdce Ježíšova. Původní lesní, zemědělské a rybniční hospodářství velkostatku bylo z větší části kongregaci vráceno v rámci restitučního procesu. Výnosy z navracného majetku kongregace využívá v duchu Věnovací listiny, kterou sestra Anežka, komtesa Františka Coudenhove-Honrichs, svůj majetek kongregaci darovala.

Les po kůrovcové kalamitě

HISTORIE SPOLEČNOSTI

Společnost INÉS Kunštát, s.r.o. byla založena roku 2013, aby mohla od 1. 2. 2015 oficiálně začít spravovat majetek navracený řádovým sestrám Kongregace sester Těšitelek Božského srdce Ježíšova z Rajhradu. Nikdo z personálu ani ze sester neměl zkušenost se zakládáním firmy od nuly, a proto začátky byly plné nejistoty, obtížných rozhodování a různých chyb, ale i humorných situací, které z toho všeho vyplynuly. Začínali jsme bez vybavení, v jedné společné pronajaté místnosti, kde tekla voda, ale nefungoval odpad a kde se odehrávalo všechno, od obchodních jednání, přes porady, uzávěrky a byl to i sklad chemie, protože na začátku jsme neměli nic. Firma si tehdy musela půjčit peníze od Kongregace sester Těšitelek a postupně je splácela. Postupem času začaly chodit první peníze za prodané dřevo, a tak jsme se postupně stavěli na vlastní nohy, pořizovali potřebné vybavení, lesnický a účetní software, technické zázemí, a také jsme začali opravovat jednu z budov v Kunštatě, která byla navracena v rámci restitucí a kde se nachází aktuální sídlo společnosti. Začátek hospodaření provázelo třeba i to, že jsme o každou těžbu museli žádat orgán státní správy, neboť jsme neměli schválen LHP. Převzali jsme část dat ze 3 LHP bývalých lesních správ (každý s jinou dobou platnosti) a po jednáních se státní správou jsme rozběhli tvorbu nového LHP, který byl schválen od 1. 1. 2017.

PROCES RESTITUCÍ

Lesní majetek byl, až na zbytečné úmyslné těžby těsně před vydáním, vcelku v zachovalém stavu, avšak cesty a budovy byly navraceny ve stavu desolátním. Je k trpkému pousmání, že stát mohl z lesů čerpat, ale kromě povinností, které mu ukládal lesní zákon toho mnoho do majetku nevracel, takže budovy byly před spadnutím a páteřní lesní cesty kompletně na rekonstrukci. Nutno však podotknout, že majetek byl navrácen ze dvou lesních správ LČR, s.p. a jest pravdou, že jedna z nich alespoň cesty udržovala provozuschopné. Proces navracení majetku provázela celá řada tragikomických historek, které by vydaly na samostatnou knihu, a které ukazovaly, jak křehká a rozpolcená je naše společnost. Vše pak záleželo na charakteru jednotlivců, na které člověk při postupných procesech narážel, a tak vydání na jedné lesní správě proběhlo za týden a na druhé se táhlo více než rok, neboť pracovníci LČR, s.p. sice před rokem 2013 přesně věděli, kde jsou veškeré církevní parcely, mávnutím kouzelného proutku to rokem 2013 zapomněli (nebo museli zapomenou).

HOSPODAŘENÍ INÉS KUNŠTÁT, s.r.o.

První tři roky hospodaření se nesly ve znamení rozkoukávání – poznání lesa, navázání pracovních vztahů s místními živnostníky, dodavateli sazenic a materiálu a s odběrateli dřeva. Samostatnou a opět tragikomickou kapitolou by bylo vydávání honiteb. Výměrou jsme měli nárok na vytvoření dvou honiteb. Lidová myslivost a česká povaha se opět zaskvěly v celé své kráse, a proto jsme byli při převzetí jedné z nich pranýřováni v televizi a s druhou jsme se dostali až na Ministerstvo zemědělství. Proces vydání honitby trval tři roky. Po čtyřech letech fungování firmy, kdy už byly všechny procesy nastaveny a my se těšili na to, že hektickou a divokou dobu máme za sebou, přišla kůrovcová kalamita, která nás vzhledem k 72 % zastoupení smrku zasáhla v plné síle. Opět by se dalo napsat samostatné pojednání o tom, jak kalamita v našem regionu začala a odkud se šířila, ale to už je dnes také historie – a to taková, o které raději nikdo nechce mluvit... A svedeme to pro jistotu na počasí. Od začátku kůrovcové kalamity už jen těžíme, vozíme dřevo a zalesňujeme – stejně jako všichni z těch, které kůrvec postihl. A vzhledem k výše zmíněnému vysokému zastoupení smrku (které jsme při vydávání majetku považovali za výhodu, ale časem se ukázalo, že to až takovou výhodou není), jsme nyní v situaci, kdy řešíme financování majetku, neboť náklady na pěstební činnost jsou obrovské a příjmy z mínusových probírek a modřínových výstavků, které nám zbyly, pravděpodobně stačit nebudou. V příštím roce nám také končí LHP, a proto řešíme, jak nový plán pojmut a jak udělat prostorové rozdělení porostních skupin ve stovkách hektarů stejnověkých kultur, které se snažíme – i díky velkorysosti a prozíravosti majitelů – obnovovat velmi pestrými druhovými skladbou. Stále vyhlížíme nějakou systematickou a racionální podporu ze strany státu, ale ta je asi v nedohlednu a dává nám poznat, že lesy nejsou pro stát asi tak důležité, jak bychom si přáli a naivně představovali.

DATA O MAJETKU KONGREGACE SESTER TĚŠITELEK

Společnost – INÉS Kunštát, s.r.o.

- Zřízena pro správu lesního majetku a hospodaření na něm
- LHP od roku 2017
- 2 622 ha PUPFL
- Zásoba (2017): 409 m³/ha
- Zastoupení dřevin (2017): 72 % SM, 9 % BO, 5 % BK, 4 % MD, 2 % DB, 2 % KL
- Edafické kategorie: Živná (S) 72 %, Kyselá (K) 18 %
- Zastoupení cílových HS: HS 55 – 41 %, HS 41 – 19 %, HS 45 – 16 %, HS 43 – 13 %
- Nejzastoupenější SLT: 4S, 4K
- LVS: 3 – 6
- Nadmořská výška 350 – 730 m n. m.
- Těžební možnosti (2017): 11 m³/ha
- 2 kraje, 3 ORP, 3 PLO

Společnost AGROST Kunštát, s.r.o.

- Vytvořena na správu zemědělských pozemků a hospodaření na nich ve vlastní režii
- Obhospodařuje 170 ha zemědělské půdy, z toho činí orná půda – 123 ha, trvalé travní porosty – 38 ha, sady – 9 ha
- Stará se o včely a rybníky

Skládka modřínové kulatiny

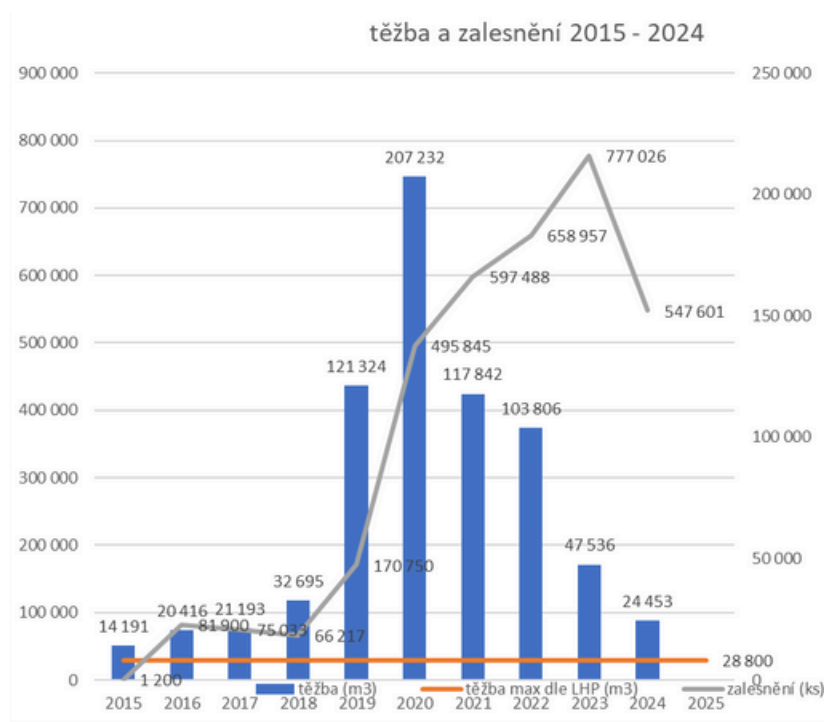

Společnost AGROST Kunštát, s.r.o.

Působnost ve více krajích s sebou přináší spoustu „radostí“ – např. dvojí kontroly na dotace NV 30 nebo dvojí kontroly ČIŽP. Bylo by možná na zvážení, zda by v případě majetků ve více krajích nešlo postupovat obdobně jako u LHP – že by je měl celé na starost jeden krajský úřad, ideálně i jedna ČIŽP a AOPK. Na majetku se hospodaří stejně bez ohledu na to, v jakém je kraji, a proto by to dávalo smysl a pravděpodobně by to i zjednodušilo práci na obou stranách. Vypadá to totiž tak, že proběhne kontrola ČIŽP, my si setřeme pot z čela a oddechneme si, že máme zase na pár let snad pokoj – a za půl roku se nahlásí další kontrola z druhého kraje. Lesní majetek je rozdělen na tři lesnické úseky. Tak to bylo stanoveno v době tvorby LHP s ohledem na úkoly z něj vyplývající, a vzhledem k roztržitému majetku to bylo akorát. V období kalamity to však bylo velmi perné. Vzhledem ke komplikovanému terénu se na majetku nacházelo značné množství starých porostů. Ty měly postupně vydělat peníze na potřebné investice. Kůrovcová kalamita však tuto ideu rychle zhatila.

POROVNÁNÍ VÝHLEDU TĚŽEB Z LHP A REALITY

Za 10 let hospodaření jsme na etát 288 000 m³ vytěžili 710 688 m³. Máme tak vytěženo zhruba na 20 let dopředu. Při postupném zalesňování obřích holin jsme zatím vysázeli kolem 3,5 milionu sazenic, z toho přibližně 0,5 milionu v rámci vylepšování. Podle mého názoru by stálo za zvážení vrátit dotaci na vylepšování do NV 30. Nyní je „schovaná“ v tzv. následné péči, ale myslím si, že by si vylepšování zasloužilo být samostatnou položkou – bylo by to ku prospěchu budoucích kultur a porostů. Naší snahou je obnovit les co nejpestřejší skladbou dřevin, a to pokud možno plošně. Zalesňujeme 10 hlavních a 22 doplňkových dřevin. Dřevinnou skladbu stále ladíme, rozšiřujeme a přehodnocujeme – například postupně ustupujeme od buku a nahrazujeme ho dle stanoviště dubem a jilmem.

MYSLIVOST

Jak již bylo zmíněno, honitby jsme přebírali postupně, seznamovali se s terénem, a kůrovcová kalamita nám lov komplikovala. K řádnému odlovu tak dochází až v posledních letech. Celorepublikovým problémem pro obnovu lesa je především srnčí zvěř, jejíž stavy historicky mnohonásobně překračují stavy normované. Výrazné škody na mladých kulturách nám působí také zajíc, který se díky teplým a suchým rokům extrémně přemnožil, a samozřejmě černá zvěř – ta méně vyrývá sazenice (tyto škody jsou spíše marginální), ale bourá oplocenky, čehož následně využijí býložravci a zlikvidují výsadbu i za plotem. V některých oplocenkách jsme byli dokonce ve fázi, kdy jsme sazenice natírali repelenty proti zvěři.

Teprve s ústupem kalamity jsme se mohli věnovat intenzivnímu lovu, který potvrzuje, že normované stavy srnčí zvěře jsou v České republice překračovány přibližně desetinásobně.

Tam, kde můžeme redukci zvěře ovlivnit, je v lese situace příznivější. Na ostatních místech vedeme letité spory s mysliveckými spolky. V honitbách, kde jsou rozumní lidé, je možné se nějak domluvit. Bohužel – myslivost až tak moc rozumných lidí nedělá, takže na polovině majetku, který nespadá do našich honiteb, je se škodami zvěří velký problém. V současné době máme vytvořeny dvě honitby na výměře 1 300 ha vlastního lesa, tedy na polovině lesního majetku. Velmi bychom přivítali změnu minimální výměry honiteb, která by nám umožnila vytvořit vlastní honitby i na dalších, menších lesních celcích. Je k tomu bohužel všeobecná antipatie – ačkoliv současná realita tomu už dávno odpovídá. Ve většině spolkových honiteb má každý člen „svých“ cca 50 hektarů, kam nikdo jiný nesmí, a on si tam prakticky myslivecky hospodaří sám. Snížení minimální výměry by dávalo velkou logiku, obzvláště v době obnovy kalamitních holin – a tím spíše, pokud by šlo o honitby vlastní. Vlastník by měl mít možnost plně ovlivňovat hospodaření na svém majetku. Místní myslivci nás obviňují, že zvěř nechováme, jen lovíme. A já jim vysvětluji, že je to právě naopak – protože chov zvěře začíná tím, že se dostaneme na normované stavy, a teprve pak má smysl uplatňovat nějaké chovatelské zásady. Smutné je, že velká část nás lesníků si stále nesrovnala v hlavě, jestli jsou placeni za péči o les, nebo jako „chovatelé srnek“. Před kalamitou se to vždycky nějak schovalo, ale v těžké pokalamitní době je jen otázkou času, kdy vlastníkům a zaměstnavatelům dojdou peníze a trpělivost... a je jen otázka, co z toho dřív.

Odlov v ks - 2 honitby (891 ha + 678 ha = 1 569 ha včetně přičleněných pozemků)

Odlov v ks	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
jelení	0	0	0	0	0	0	2	1	4	18
daňčí	0	0	0	0	0	0	4	1	11	18
srnčí	28	28	18	26	50	45	69	72	197	227
prase divoké	11	12	21	15	28	24	76	50	84	83

PRŮBĚH KŮROVCOVÉ KALAMITY

Překvapila nás rychlost, s jakou všechno šlo – než jsme třeba na dotace stihli pořídit odkorňovací harvesterovou hlavici – už nebyla potřeba, protože vše bylo tak rozběhlé, že pár m³, které bychom s ní udělali by nemělo stejný smysl. Zkoušeli jsme všechno – od mechanického odkorňování – škrabáky, adaptéry na JMP, hlavice harvestoru, přes různé chemické ošetření – postřikovače, plachty, technologie Mercata, ... Nakonec nás velké lesníky stejně ten malý brouček převálcoval a nám zbylo jen po něm poklízet a zamýšlet se nad obnovou vytěžených ploch. Nejdřív jsme si mysleli, že stihneme zalesňovat „online“, tedy těsně za těžbou – to nás brzy přešlo.

ednou zfrézované plochy nám zase zarostly a frézovaly se za pár let znovu. Zjistili jsme, že nejde všechno najednou – limitoval nás den (jen 24 hodin), nabídka sadebního materiálu, pracovní kapacity, které potřeboval v té době každý a došli jsme k tomu, že raději „méně a lépe“. Protože, když se nepohlídal odvoz, dopadalo to špatně, a když se nehlídalo zalesnění, tak také. Časová prodleva nám také ukázala, že příroda si mnohde poradí sama (poradila by si všude, ale na to nemáme trpělivost a legislativu). V mnoha případech nám nezdar zalesnění doplnila, mnohde nás i předběhla. S tím, jak první kultury začaly odrůstat jsme zjišťovali další limity – otvírání oplocenek návštěvníky lesa, vyžínání sazenic na ploše, kde je více než 1 druh, vyvracení modřínů od určité výšky, a neustálé problémy se zvěří,...

OBNOVA POKALAMITNÍCH HOLIN

Na začátku kalamity nebyl moc čas se nad obnovou hlouběji zamýšlet – sázelo se, co bylo a jak to šlo. Postupem času, kdy začalo být zřejmé, že problém a rozsah odlesnění budou větší, než se původně zdálo, a že nepůjde jen o zalesnění několika pokůrovcových oček, ale o obnovu lesa na holinách o rozloze desítek hektarů, bylo nutné přijít s hlubší koncepcí. Hlavní myšlenkou bylo založit odolný a pestrý les, ve kterém se v budoucí generaci budou moci přirozeně zmlazovat všechny hlavní dřeviny.

Individuální ochrana nových porostů

Stále pracujeme s představou, jak chceme, aby les vypadal za 100 let – a tomu přizpůsobujeme rozmístění dřevin. Forma malých skupin jednotlivých dřevin (tzv. kotlíků) obklopených monotónní výsadbou smrku se z tohoto pohledu nejevila jako účelná.

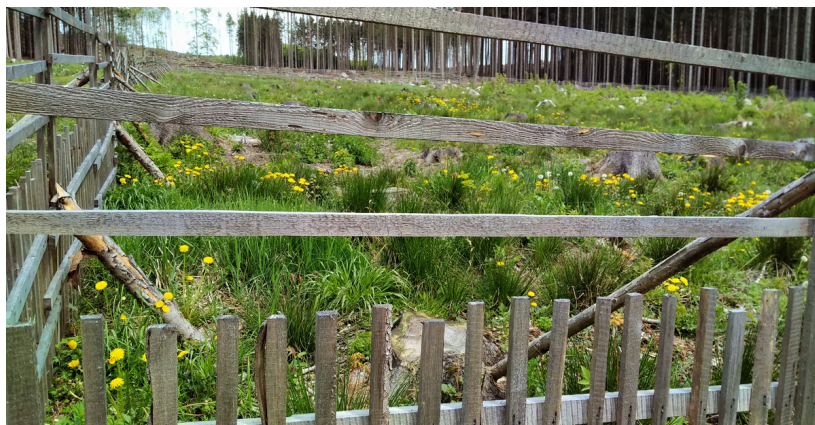
Proto jsme přistoupili k masivnímu využití individuálních ochran sazenic.

Je však nutné znovu zdůraznit, že pestrý les by se dal vypěstovat poměrně dobře – a dokonce i levněji – nebýt mnohonásobně překročených normovaných stavů zvěře.

SYSTÉM OBNOVY S POUŽITÍM INDIVIDUÁLNÍCH OCHRAN

Vzhledem k výše popsanému stavu jsme se rozhodli pro používání individuálních mechanických ochran, které nám umožňují dostat pestrou směs dřevin jednotlivě po celých rozsáhlých pokalamitních plochách. Je v tom obrovská spousta peněz, práce a úsilí, protože i tyto ochrany jsou náročné na údržbu, zvěř je také ničící, stromky při růstu občas prorostou bokem a pak ochrana ztrácí efekt. Doufáme, že veškeré toto úsilí povede k tomu, že dalším generacím odkážeme les, který bude pestrý, a tedy stabilní a odolný vůči všemu, co ho potká a na dalších pak bude vyhodnotit a rozhodnout, co v aktuálních podmínkách dobře roste, splňuje ekologické a ekonomické nároky aktuální doby a co tedy budou pěstovat a podporovat. S naší plošnou výsadbou 10 hlavních a více než 20 přimíšených druhů dřevin by měli snad mít dostatečný výběr. Škoda je, že v NV 30 není na individuální ochrany myšleno a opravdu myslím, že by to stálo za zvážení, protože na plošnou redukci zvěře nemá stat? odvahu?, nástroje?, chuť? a jinou cestu k tomu, abychom tu opět neměli rozsáhle monokulturní lesy nevidím. S kotlíky jedle a buku o výměře 0,2 ha, umístěnými sem tam, tak, jak se to vždycky dělávalo, kterými si splníme MZD a v dospělosti tam pak bude 15 stromů toho mnoho "nezachráníme". Po vyzkoušení mnoha druhů individuálních ochran bylo avšak stejně vyhodnoceno, že nejlepší individuální ochranou je kulovnice.

Příklady zalesnění - řadové výsadby v oplocenkách nebo sít páteřních dřevin ve sponu 6x6 m

Řadové výsadby v oplocenkách

BK	SM	MD	SM	JD	SM	KL	SM	TR
SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM
SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM
JD	SM	TR	SM	BK	SM	MD	SM	DG
SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM
SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM
DG	SM	JL	SM	MD	SM	TR	SM	JL
SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM
SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM	SM
JL	SM	KL	SM	DG	SM	BK	SM	JD

Sít páteřních dřevin ve sponu cca 6x6 m

Doufáme, že tímto stylem vytvoříme perspektivní les, nicméně je to velmi náročná činnost – od koordinace a provedení prací, až po její evidenci při uzávěře a žádosti o dotace.

PÉČE O KULTURY

Když se už — se všemi peripetiemi, které to obnáší — podaří na holině založit novou kulturu, řešíme následně péči o ni. Ochrana proti zvěři je jasná a nezbytná. Ochrana proti buření je však složitější. Při vyžínání se vždy zničí část výsadby a také většina náletových dřevin, které se na každé pasece časem přirozeně objevují. Vyžnutá plocha navíc nabídne zvěři sazenice jako na zlatém podnose a v letních vedrech neposkytuje sazenicím žádnou ochranu. Snažíme se proto co nejvíce využívat chemickou ochranu proti jednoděložné buření a vyžínat jen tam, kde nezabrala, nebo kde převládá buřeň dvouděložná. Velkou otázkou, která před námi postupně vyvstává, je výchova porostu...

ZÁVĚREM

V začátcích naší firmy jsem hajným sliboval, ať vydrží zhruba tři roky úvodního chaosu, než si vše „sedne“ a budeme si tu „zahradničit“. A když jsem viděl les a podíl dospělých smrkových porostů, říkal jsem sestřám, že si mohou vymyslet ledasjakou věc — charitativní příspěvky, zařízení... — a že to z lesa ufinancujeme. Když už všechno začínalo vypadat, že to tak opravdu bude, přišla kůrovcová kalamita — a s ní všechno, co známe. Ani jeden ze svých slibů jsem nakonec nebyl schopen dodržet. Bylo mi líto i ostatních církevních majetků. Když jsem je pozoroval, měl jsem z toho radost — les měl konečně opravdového vlastníka a všechno najednou dávalo smysl. Kůrovec však všechno pozastavil. Nikdo z církevních majetků neměl vybudovaný finanční polštář — nebylo kdy a z čeho — a proto se teď všichni budeme potýkat s velkými finančními potížemi. Kůrovcová kalamita nám hodně vzala, ale zároveň nám dala příležitost, kterou (snad) zase dlouho nikdo mít nebude... Je na nás, jak se jí chopíme.

A MOTTO NA ZÁVĚR: *Chceš-li udělat něco pro les, běž a ulov nějakého býložravce:-)*

Arcibiskupské lesy
a statky Olomouc s.r.o.

ZVĚŘINA

CHUŤ LESA
AŽ NA VÁŠ STŮL!

- JELEN EVROPSKÝ
- SRNEC OBEČNÝ
- DANĚK EVROPSKÝ
- PRASE DIVOKÉ
- SÍKA JAPONSKÝ
- MUFLON

www.alsol.cz/prodej-zveriny

QR code for ordering venison.

SLOVO O VÍŘE

ZAMYŠLENÍ P. ZDEŇKA STODŮLKY, BISKUPSKÉHO DELEGÁTA PRO EVANGELIZACI V OLOMOUCKÉ ARCIDIECÉZI

Text: Mgr. Zdeněk Stodůlka, biskupský vikář pro evangelizaci, moderátor společenství donátorů

Milí přátelé,

když procházím lesem, vždy mě zasáhne ticho, síla přírody a zároveň pokora, s jakou stromy rostou k nebi. Kořeny hluboko v zemi, kmen pevně stojící v čase a letokruhy naznačující dějiny stromu i krátkodobou historii jeho okolí. Není to vlastně vzkaz pro každého z nás? Vy, kdo pracujete v lese a na jiných místech v přírodě, to můžete zakoušet každým dnem.

Práce v přírodě jistě není jen zaměstnání. Je to poslání, které formuje charakter a učí trpělivosti, pokoře a úctě k Božímu stvoření. Všichni, kdo pracujete v lese a na jiných místech, den co den pomáháte udržovat životní prostor také pro člověka. Vaše práce je náročná, ale nese konkrétní ovoce, které často přesahuje jen hmotný užitek. Za to vám patří velký dík.

Malým dílem pracuje každý z nás na společném úkolu. Podobně jako vy i já mám v náplni práce zajištění prostředků pro naše arcibiskupství, a to v projektu Donátor. Možná ani nedohlédneme, kde se naše práce projeví a k čemu všemu poslouží: třeba v šíření evangelia, podpoře farností a dalších společenství, spolufinancování projektů na podporu věřících. Od sázení lesa až po evangelizační programy provádíme všichni svou práci s nadějí, že to, co děláme dnes, může proměnit zítřek a přinést plody budoucím generacím.

Tak se práce v lese, ošetřování zvířat, hospodaření na poli, tvarování materiálu až po formování rostlin i práci v kanceláři stává postojem srdce, stává se každodenním svědectvím. Je projevem ochoty být tu pro druhého nebo třeba nabídnout druhému radostnou zvěst, že Bůh je blízko. Že na tebe nezapomněl a že i v nejhlubším lese lidské samoty zaznívá Boží hlas: „Neboj se, jsem s tebou.“

Posílám vám všem do vaší práce Boží požehnání. Ať v práci cítíte smysl, ať v ní zakoušíte pokoj. Aby se vám vyhnula veškerá nebezpečí. Aby vám práce přinášela radost a pohodu vašim rodinám. S úctou a vděčností P. Zdeněk Stodůlka.

Mgr. Zdeněk Stodůlka, foto: Zbyněk Šišpera

BAROKNÍ KOMIKS I ČÍNSKÝ PAVILON: OBNOVENÉ SKVOSTY LÁKAJÍ K LETNÍM VÝLETŮM

Text: Mgr. Jiří Gračka, tiskový mluvčí ADO

Nejen péče o věřící a potřebné, ale také starost o uchování kulturního dědictví najdeme „v popisu práce“ církve. Za poslední půlrok se tak podařilo dokončit obnovu hned několika památek, které se třeba mohou stát cílem letního výletu.

Začněme v Kroměříži, kde v Podzámecké zahradě barvami zazářil **Čínský pavilon**, drobná stavba z 19. století umístěná na ostrůvku Divokého rybníku. Díky podpoře Zlínského kraje a veřejné sbírky se podařilo obnovit nejen její konstrukci, ale také původní květinové ornamenty a barevnou výzdobu. „Je to další krok naší snahy o zachování kulturního bohatství arcibiskupství. Děkuji všem, kteří se na obnově podíleli, i těm, kdo přispěli do sbírky,“ uvedl arcibiskup Josef Nuzík.

Čínský pavilon, foto Zlínský kraj

Vedle staveb pečuje církev také o jednotlivá umělecká díla – jako třeba **obraz „Panna Maria přijímá dary od poutníků“** barokního mistra Luigiho Garziho, který se po více než šedesáti letech vrátil do kostela sv. Jakuba Většího a sv. Anny ve Staré Vodě. Tento cíl mnoha poutí se po druhé světové válce stal součástí vojenského prostoru Libavá a na jeho zkáze se nejvíce podepsal pobyt sovětských vojsk. Dnes může, podobně jako mnohé další církevní památky, svědčit o péči a odhodlání vracet i dříve opomíjeným skvostům dřívější lesk a předávat kulturní dědictví budoucím generacím.

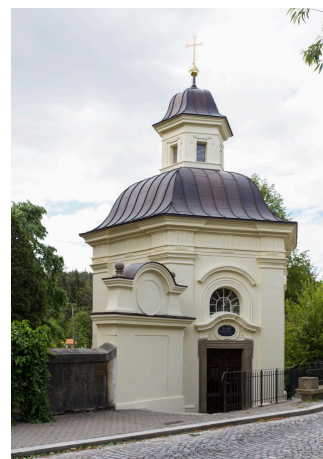
Dalším skrytým pokladem, který se v posledních měsících díky péči arcibiskupství nově představil veřejnosti, je **kaple sv. Jana Nepomuckého** na Velehradě. Barokní perla stojící u mostu přes potok Salaška vznikla roku 1715, tedy ještě před oficiálním svatořečením Jana Nepomuckého, a dodnes je fascinujícím „barokním komiksem“, který v jednotlivých malbách zobrazuje světcův život. Návštěvníkům ho navíc přibližují i moderní vzdělávací kiosky s audiovizuálním obsahem a komentované prohlídky.

Obraz „Panna Maria přijímá dary od poutníků“, foto František Ingr

Kaple sv. Jana Nepomuckého na Velehradě, foto Pavel Langer

Kaple sv. Jana Nepomuckého na Velehradě, foto Pavel Langer

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC V OLMOUCI

Text a foto: Arcibiskupský palác v Olomouci

CO JE NOVÉHO ZA DVEŘMI ARCIBISKUPSKÉHO PALÁCE

Křehká krása porcelánu a slonoviny

Hlavní turistickou sezónu v Arcibiskupském paláci odstartovala koncem června výstava „Křehká krása: Porcelán a slonovina ze sbírek olomouckých arcibiskupů“. Výstava potrvá až do 28. října 2025. Krátkodobá expozice se zaměřuje na to nejzajímavější ze světa porcelánu i slonoviny a odkrývá tajemství sbírek olomouckého arcibiskupství. V arcibiskupské kolekci porcelánu mají suverénně největší zastoupení vázy, figurky a další předměty z míšeňské manufaktury. Její výrobky jsou dodnes symbolem technické i estetické kvality. Cesta k vynálezu evropského porcelánu však trvala téměř 500 let.

Porcelán nad zlato

Až do počátku 18. století znali tajemství výroby porcelánu pouze Číňané. První evropská porcelánka byla založena teprve roku 1710 v saské Míšni. I tak ale porcelán zůstal luxusním zbožím, které se doslova vyvažovalo zlatem, a někteří si jej dokonce cenili více než kompletně vycvičené armády. Pro saského kurfiřta Augusta Silného měl tak obrovskou hodnotu, že s pruským králem Friedrichem vyměnil regiment 600 vojáků za 18 váz a 131 dalších předmětů z čínského porcelánu.

**Křehká
krása**

Porcelán a slonovina ze sbírek
olomouckých arcibiskupů

26. 6. 2025 – 28. 10.

Vernisáž 26. 6. 2025 17 hod.

Otevírací doba:
červen–září: út–ne, státní svátky 10–12, 13–17
říjen: so–ne, státní svátky 10–12, 13–17
Poslední prohlídka v 16

Arcibiskupský palác, Wurmova 562/9, Olomouc

arcibiskupskypalac.cz

Výstava je přístupná v rámci komentovaných
prohlídek reprezentačních sálů nebo
samostatně po předchozí domluvě.

Olomoucký kraj
PRO PAMÁTKY
PARTNER – GALERIE

Je libo fialkový sorbet?

Novinkou letní turistické sezóny je instalace ve Zlatém salonku, která odhaluje, jak se v paláci servírovala zmrzlina. Návštěvníci se přenesou na arcibiskupský dvůr 19. století, kde se tato pochoutka s oblibou připravovala. U stolu obsluhuje služebnictvo ve slavnostní červené uniformě. Že by na počest návštěvy císařovny Sisi, která obzvláště milovala fialkový sorbet? Bohužel. V Arcibiskupském paláci si na něm nepochutnala. Na rozdíl od svého manžela jej totiž nikdy nenavštívila. Možná proto, že arcibiskupův kuchař neznal ten správný recept. Zmrzlinovou tabuli si návštěvníci budou moci prohlédnout až do konce října.

Podzimní sezónu zahájí koncert

Ve středu 3. září se v Arcibiskupském paláci bude konat další z řady koncertů z cyklu Krása v tónech zakletá. Tentokrát vystoupí houslový virtuóz Ivan Ženatý, kterého na klavír doprovodí vynikající Martin Kasík.

Jak a co se jedlo na dvoře olomouckých arcibiskupů

Na podzim 2025 se zájemci o historickou gastronomii dozví, na čem si pochutnávali olomoučtí arcibiskupové. Ve čtvrtek 11. září proběhne v rámci Dnů evropského dědictví tematická komentovaná prohlídka historických sálů s odborníky na dějiny kultury stolování, kteří se zaměří na dvůr olomouckých arcibiskupů. Součástí prohlídky bude také ukázka historického jídelního a servírovacího nádobí ze sbírek olomouckého arcibiskupství. V říjnu a listopadu pak bude následovat série přednášek o dějinách gastronomie v církevním prostředí.

Arcibiskupský palác v Olomouci – sídlo olomouckých arcibiskupů, centrum duchovní správy celé Moravy, místo s více než pětisetletou historií, které se stalo svědkem mnoha významných setkání. Po celou dobu slouží palác svému původnímu účelu, a kromě toho patří k nejvýznamnějším barokním památkám na Moravě.

Více informací o otevírací době a akcích: www.arcibiskupskypalac.cz

FB: @arcibiskupskypalac, IG: arcibiskupskypalac

Komentované prohlídky paláce probíhají pravidelně od dubna do října.

Pro zaměstnance dceřiných společností Arcibiskupství olomouckého a jejich rodinné příslušníky nabízíme zvýhodněné vstupné.

ZPRÁVY ZE ZÁMKU

Arcibiskupský
zámek a zahrady
v Kroměříži

LÉTO PLNÉ ZÁŽITKŮ NA ARCIBISKUPSKÉM ZÁMKU V KROMĚŘÍŽI: MÁNES, NOČNÍ PROHLÍDKA I OBNOVENÝ ČÍNSKÝ PAVILON

Text a foto: Arcibiskupský zámek a zahrady Kroměříž

Arcibiskupský zámek v Kroměříži i letos otevřel své brány všem milovníkům umění, historie a krásné zahradní architektury. Sezóna 2025 přináší řadu novinek i návrat oblíbených akcí.

Vrcholem návštěvnického zážitku je **trasa Via Magnifica** ve druhém patře zámku. Ta odhaluje jedinečné sběratelské poklady olomouckých biskupů a arcibiskupů. Vede přes soukromou kapli sv. Šebestiána, Manský sál a Starou knihovnu, která obsahuje více než 60 000 svazků, včetně 400 rukopisů a 200 prvotisků. Součástí je také Nová knihovna s hudebním kabinetem, Kabinet mincí, Kabinet zahradní kultury a proslulá Obrazárna s díly Tiziana nebo van Dycka, která patří k nejvýznamnějším v Evropě. Novinkou letošní sezóny je možnost volby mezi individuální nebo klasickou komentovanou prohlídkou, včetně zapůjčení audioprůvodce, dostupného ve čtyřech jazycích – češtině, angličtině, němčině a polštině.

Do prostor **Galerijní chodby** se od 23. května do 31. srpna vrací velké jméno českého výtvarného umění – **Josef Mánes**. Výstava "Josef Mánes opět na Moravě" připomíná umělcův hluboký vztah k moravskému prostředí. Návštěvníci uvidí vzácná díla zapůjčená z Národní galerie Praha i ze soukromých sbírek, včetně slavného obrazu "V létě" - známějšího pod lidovějším názvem "Červené parapíčko".

Pohled ze zámecké věže na Mlýnskou bránu,
v pozadí je kostel sv. Mořice

Expozice v Galerijní chodbě Arcibiskupského Zámku
v Kroměříži

Císařské dny, Dožínky Zlínského kraje a Hradozámecká noc. Tři významné události, které nás čekají během měsíce srpna. Letos si na zámku připomeneme 140. výročí setkání císaře Františka Josefa I. a ruského cara Alexandra III.. Při této příležitosti budou na zámku od 19. 8. do 2. 11. k vidění jedinečné exponáty – dary hostů, pamětní medaile a historické fotografie. Návštěvníci si budou moci prohlédnout i vzácný dokument s podpisy všech významných členů obou císařských rodin a dobové materiály.

Nově se 23. srpna v Podzámecké zahradě uskuteční „**Dožínky Zlínského kraje 2025**“. Tento projekt vznikl ve spolupráci s městem Kroměříž. Připraven je celodenní bohatý doprovodný program nejen na Velkém náměstí, ale právě také v Podzámecké zahradě. Těšit se můžete na vystoupení folklorních souborů, dožínkový jarmark, projížďky kočárem, slámové bludiště a spoustu dalšího. Na své si přijdou také milovníci večerní atmosféry, jelikož ve stejný den se uskuteční **Hradozámecká noc**, která vloni zaznamenala mimořádný úspěch. Kouzelná prohlídka interiérů zámku při svitu svíček a s průvodci v dobových kostýmech je zakončena výstupem na věž a výhledem na noční Kroměříž. Letos je připravena trasa Reprezentačními sály a Věže s Klenotnicí za zvýhodněnou cenu. V Klenotnici navíc mimořádně s komentovaným výkladem. Doprovodného programu se ujmou také biskupští manové, kteří vás provedou expozicí Gardistka, včetně slavnostního nočního výstřelu z děla před zámkem. Večerní prohlídky budou probíhat v půlhodinových intervalech od 19:30 až do 23:30 hodin.

Věž je otevřena celoročně a její součástí je i přístup do **Klenotnice** - prostoru s původní gotickou architekturou. Zde si lze prohlédnout nejceněnější exponáty arcibiskupských sbírek, jako jsou například díla Lucase Cranacha staršího. **Mlýnská brána** zase láká na interaktivní expozici **Gardistka**, oblíbenou zejména u rodin s dětmi.

Proměnou prochází **Podzámecká zahrada**, kde se po rozsáhlé obnově skví Čínský pavilon, který okouzluje nejen svou bohatou výzdobou, ale také původní barevností. Exotická stavba inspirovaná čínskou kulturou stojí na ostrově v Divokém rybníku. Na jeho břehu návštěvníci objeví také nový **Trámový pavilon**. Odsud je jen kousek k Dlouhému rybníku, na jehož ostrůvku se vyjímá pět drobných staveb, tzv. **Tureckých stanů**, původně zřejmě určených pro hnízdění vodního ptactva. Nově mohou návštěvníci Podzámeckou zahradu objevovat také s průvodcem. Od srpna jsou v nabídce **komentované prohlídky**, a to vždy o víkendu (v 10, 12 a 14 hodin).

Zahradu si lze také kdykoliv projít i s pomocí mobilní aplikace **Smart Guide**, která promění každý telefon v osobního průvodce. Díky GPS poloze se audio spustí automaticky u zajímavých míst, a tak se návštěvník dozví více o historii zahrady i jednotlivých stavbách a kompozicích.

Čínský pavilon, foto Zlínský kraj

Arcibiskupský zámek postavený ve slohu raného baroka a k němu přiléhající Podzámecká zahrada a Květná zahrada jsou nejvýznamnějšími památkami Kroměříže a patří ke klenotům Moravy. V roce 1995 byl celý komplex zařazen mezi národní kulturní památky. V roce 1998 byl zapsán na Listinu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO.

Více informací o otevírací době a akcích: www.zamek-kromeriz.cz

FB @arcibiskupskýzámekazahradykroměříž, IG @arcibiskupskýzámekazahrady

Pro milovníky koní se ve dnech **20. – 21. září** v Podzámecké zahradě koná **Mezinárodní soutěž tradičních záprží**, oblíbená pro spojení ladnosti koňských spřežení s noblesou historických kočárů.

Arcibiskupský zámek v Kroměříži tak i v roce 2025 potvrzuje své postavení výjimečné kulturní památky, která nabízí nejen historické dědictví, ale i nové zážitky.

SVOL INFORMUJE

Autor: Ing. Marie Růžková

XXVI. konference SVOL

29. dubna se konala v Třebíči celostátní konference Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR (zkr. SVOL). Jedním z hlavních cílů SVOL na nejbližší období je připravit v těsné spolupráci všech tří komor SVOLu vlastní návrh znění novely zákona o myslivosti, který bude základem pro diskusi s dalšími zainteresovanými stranami a také jednání s budoucí vládou. Konference se věnovala řadě dalších aktuálních témat, vyjádřila jasné stanovisko k neefektivnímu nařízení EU proti odlesňování (EUDR), které je třeba podle SVOL zásadně revidovat. Uložila republikovému výboru SVOL mj. také hájit vlastnická práva členů při uplatňování požadavků ochrany přírody a odmítat vznik dalších velkoplošných chráněných území na lesních pozemcích. Mezi hosty konference nechyběli zástupci Ministerstva zemědělství – Patrik Mlynář (vrchní ředitel Sekce lesního hospodářství) a Miroslav Skřivánek (náměstek ministra zemědělství) a další významní hosté: Michal Kučera (předseda Zemědělského výboru Poslanecké sněmovny PČR), Dalibor Šafařík (generální ředitel Lesů ČR), Jaroslav Kubišta (ředitel Národního lesnického institutu) nebo Jaroslav Šebek (předseda Asociace soukromého zemědělství ČR).

Konference SVOL zvolila na funkční období 2025 – 2029:

- předsedou SVOL Ing. Jiřího Svobodu, ředitele Lesního družstva obcí v Příbyslavi
- 1. místopředsedou Ing. Arnošta Bučka, jednatele Arcibiskupských lesů a statků Olomouc, s. r. o.
- 2. místopředsedou Ing. Richarda Podstatzkého, Lesní majetek Litenčice

Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR (SVOL) má nyní 734 členů, kteří hospodaří na cca 550 000 tis. hektarů.

DEN OTEVŘENÝCH LESŮ - letos již počtvrté

SVOL a jeho členové uspořádali v sobotu 17. května již čtvrtý ročník oblíbené akce Den otevřených lesů. Na třiceti místech po celé republice se sešly tisíce návštěvníků, kteří měli možnost poznat les jinak – blíž lidem, s porozuměním i zážitkem. Nestátní vlastníci lesů letos opět připravili pestrý program. Návštěvníci se zúčastnili komentovaných procházek, viděli ukázky práce s koňmi i těžkou technikou, zapojili se do tvořivých dílen, her nebo si dopřáli občerstvení z místních surovin. „Myslíme si, že tato akce je zajímavá pro každého, kdo má rád les a zajímá ho, jak se v něm hospodaří. Jsme rádi, že už můžeme hovořit o tradici,“ říká předseda SVOL Jiří Svoboda. „Prostřednictvím připraveného program vždy chceme názorně ukázat, že hospodaříme na svých majetcích zodpovědně, trvale udržitelným způsobem, s myšlenkou na příští generace.“

OSVĚTOVÁ KAMPAŇ SVOL v online prostoru „Mýcení mýtů o lesích“

V rámci projektu „Hospodaříme v lese i pro vás“ SVOL za finanční podpory Ministerstva zemědělství spustil na konci března osvětovou kampaň v online prostředí s názvem „Mýcení mýtů o lesích“.

Cílem projektu je zvýšení pozitivního vnímání a propagace lesnictví, zvýšení informovanosti laické veřejnosti o aktivním hospodaření v lesích a vysvětlení nejčastějších mýtů o hospodaření v lese a při užívání lesa veřejností. Kampaň probíhá na webových stránkách SVOL pro širokou veřejnost (KOUZLO LESA) a jeho sociálních sítích (YouTube, Facebook, Instagram).

<https://www.kouzlolesa.cz/myceni-mytu-o-lese/>

Z LEGISLATIVY - Novela zákona o lesích

Senát projednal a schválil návrh novely lesního zákona (senátní tisk č. 100) 11. června ve znění, které přijala Poslanecká sněmovna 23. dubna (sněmovní tisk č. 814). Prezident podepsal novelu zákona o lesích 26. června, Novela byla zveřejněna ve Sbírce zákonů pod číslem 250/2025 Sb..

SVOL byl iniciátorem, aktivním a důležitým partnerem při tvorbě novelizovaného zákona o lesích. Novela zákona přináší větší flexibilitu v lesnickém managementu a zvyšuje odpovědnost těch, kteří o lese rozhodují. Vedle stávajících tradičních způsobů lesnického hospodaření podporuje přírodě bližší hospodaření a rozvoj méně využívaných systémů hospodaření. Snižuje věkovou hranici pro mýtní úmyslnou těžbu z 80 na 60 let, pro les nízký a střední stanovuje dobu obmýtlí na 20 let, prodlužuje lhůtu pro zalesnění na 5 let a lhůtu pro zajištění lesních porostů na 10 let. Přináší možnost využít při umělé obnově reprodukčního materiálu borovice, modřínu a smrku z vlastního lesa. Novela ruší povinný podíl melioračních a zpevňujících dřevin u nestátních vlastníků. Schválená novela je kompromisním výsledkem jednání mnoha zájmových stran. V novele nám chybí reforma státní správy, pro kterou ale není v současné době potřebná široká podpora napříč politickým spektrem a zainteresovanými resorty. Nereálným se ukázal náš požadavek na zajištění právního nároku na platbu za ekosystémové služby lesů. Podpora sdružování vlastníků lesů vychází z návrhu SVOL, ale do finální verze novely byla promítnuta v redukované verzi. Podařilo se nám však dosáhnout toho, že nebyla rozšířena odpovědnost vlastníka lesa v ochranných pásmech dráhy a pozemních komunikacích požadovaná Ministerstvem dopravy. Díky společnému úsilí a mnoha jednáním se podařilo v Poslanecké sněmovně zabránit přijetí pozměňovacích návrhů upřednostňujících ekologický pilíř hospodaření v lesích na úkor hospodářského a sociálního.

V současné době probíhají meziresortní připomínková řízení k návrhům novel prováděcích vyhlášek k novelizovanému zákonu (o lesním hospodářském plánování, o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hradí stát, o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů, a k návrhu nové vyhlášky o typologickém systému lesů). Za SVOL jsme uplatnili připomínky.

Nařízení EUDR

SVOL nepřestává pokračovat ve snahách o zásadní revizi nařízení EU proti odlesňování pro domácí producenty dřevní suroviny. Znovu se obrací i ve spolupráci s ALDP (Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků) na ministra zemědělství a další politiky s žádostí, aby podnikli veškeré kroky ke zjednodušení nařízení a snížení zbytečné administrativní zátěže pro vlastníky lesů a zemědělce v zemích se zanedbatelným rizikem odlesňování.

24. června schválil Výbor Evropského parlamentu pro životní prostředí, klima a bezpečnost potravin návrh usnesení požadující stažení prováděcího aktu Komise, který stanoví metodiku pro srovnávací hodnocení zemí v rámci EUDR a vyzývá komisi, aby revidovala systém srovnávacího hodnocení zemí a zvážila 4. kategorii. Návrh byl schválen v plénu v červenci. Evropský parlament sice nemůže prováděcí akt zrušit, ale vzhledem k tomu, že 19 členských států se na jednání Rady Agrifish letos v květnu vyslovilo v současném kontextu obecné snahy o zjednodušení předpisů EU pro podstatnější snížení administrativní zátěže spojené s EUDR, je šance, že EUDR bude revidován. Také SVOL chystá společná jednání se zainteresovanými stranami. Výsledek jednání však nelze předjímat. Právní norma je zatím účinná k 30. prosinci 2025, a proto je nutné se s požadavky EUDR seznámit.

Pokud nebude nařízení EU odloženo, zásadně revidováno či zrušeno, dřevo vyrobené ve 4. Q 2025 nebude bez splnění stávajících požadavků EUDR možné v lednu 2026 uvést na trh. SVOL proto upořádal dva odborné semináře k praktické aplikaci EUDR - 17. 6. v Kostelci nad Černými lesy a 24. 6. 2025 v Horce nad Moravou. Účast na seminářích byla opravdu hojná. Prezentace všech lektorů, Systém náležité péče a další a další informace jsou k dispozici na webových stránkách SVOL pod odkazem <https://www.svol.cz/pro-vlastniky/seminare-exkurze>.

V návaznosti na nařízení EUDR, které je přímo použitelné ve všech členských, byla schválena novela zákona č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh (přidává další komodity dle EUDR, stanovuje centrální evidenci systémů náležité péče a působnost a pravomoc orgánů státní správy a správní tresty za přestupky v ČR). Senát projednal a schválil návrh novely zákona o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh (senátní tisk č. 101) 11. června ve znění, které přijala Poslanecká sněmovna 23. dubna (sněmovní tisk č. 815). Prezident podepsal novelu zákona 26. června, novela byla zveřejněna ve Sbírce zákonů pod č. 251/2025 Sb..

Novela zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Třetí čtení návrhu rozsáhlé novely zákona o ochraně přírody a krajiny zahrnujícího úpravu ochrany druhů a jejich biotopů, vyhlášení Národního parku Křivoklátsko, úpravu kácení dřevin mimo les a úpravu obecného přístupu do krajiny, bylo zařazeno na 142. schůzi Poslanecké sněmovny. Ta však byla 13. června přerušena a poslanci již nestihli uvedený návrh projednat. 27. června proběhla poslední schůze před prázdninami. Znovu Sněmovna zasedne až v září, tedy těsně před volbami. Poslanci se budou údajně zabývat už jen návrhy vrácenými ze Senátu nebo tím, co mají předjednáno s opozicí, aby se vyvarovali dalších obstrukcí.

Návrh vyhlášení NP Křivoklátska vzbuzuje značné kontroverze, naráží na odpor většiny obcí na Křivoklátsku. Také SVOL s návrhem novely zákona zásadně nesouhlasí a jeho zástupci opakovaně v této věci oslovili politiky a zákonodárce obou komor Parlamentu napříč politickým spektrem. S návrhem nesouhlasí ani všichni koaliční poslanci, což dává naději, že se Sněmovna k projednávání návrhu novely v tomto volebním období již nevrátí.

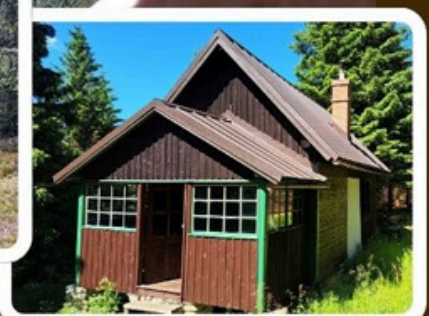
PŘIPRAVUJEME:

- **EXKURZE SVOL ve dnech 8. - 10. září 2025 – Demonstrační objekt Lesů ČR s.p. Vlára** – přírodě blízké hospodaření v bukových porostech, **Arcibiskupské lesy a statky s.r.o., polesí Kroměříž** – hospodaření na lužních stanovištích, hospodaření BK a DB na svazích Chřibů, využití evropských dotačních prostředků.
- **SEMINÁŘE SVOL k novele lesního zákona s výkladem JUDr. Ing. Martina FLORY, Dr.**
 5. 11. 2025 – penzion Nový Rybník
 11. 11. 2025 – zámek Kostelec nad Černými lesy
 19. 11. 2025 – Lovecká chata, Horka nad Moravou u Olomouce

PRONAJMI SI MĚ!

Naše lovecké chaty nabízejí ideální útočiště pro všechny, kdo touží po úniku od civilizace a po dobrodružství.
 Jsou perfektním místem k odpočinku pro každého, kdo si chce opravdu vydechnout nebo ty, kteří si chtějí dát do těla při poznávání krás naší přírody.

„Bez připojení k Wi-Fi, ve spojení s přírodou.“

www.eshop.alsol.cz

MYSLIVECKÉ OKÉNKO

STŘELECKÉ CELOFIREMNÍ KLÁNÍ

Text: Ing. Petr Rolinc, foto Ing. Alena Moučková

Dne 16. 5. 2025 se na střelnici Hvězda u Kroměříže konal další ročník celofiremního střeleckého klání v malorážkové a kulové střelbě zaměstnanců společnosti Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o. Akce se zúčastnilo osm desítek kolegů napříč všemi organizačními jednotkami.

Vítězný tým z polesí Chvalčov

Jednotlivými disciplínami byly: terč kamzíka malorážkou na 50 metrů s oporou pevné tyče, terč kňoura malorážkou na 50 metrů z volné ruky a terč srnce kulovnicí na 100 metrů s libovolnou oporou.

Na prvním místě se umístil **Ing. Ladislav Fuchs** z polesí Domašov, následován na místě druhém Ing. Martinem Stachem z ústředí společnosti. Třetí místo v silné konkurenci urval Ing. Tomáš Lenhart z polesí Mírov. V kategorii družstev pak zvítězil **tým polesí Chvalčov**, před polesím Domašov a týmem ústředí společnosti. V kategorii „Junior“, určené pro zaměstnance, kteří nemají myslivost v pracovní náplni, zvítězila kolegyně **Věrka Podzimková** z ekonomického oddělení.

Zájemci si po vyhlášení výsledků a rozdělení hodnotných cen mohli cvičně zastřílet na asfaltové terče na loveckém kole. Po celou dobu akce měli účastníci také možnost vyzkoušet si pozorovací a zaměřovací lovecké přístroje našich partnerů – firem Pard a Hunting24, kterým děkujeme za spolupráci.

Druhé místo obsadili střelci z polesí Domašov, dole uprostřed Lada Fuchs, který nastřílel celkově nejvíce bodů

STŘELECKÉ KLÁNÍ CÍRKEVNÍCH LESNÍKŮ

Dne 12. 6. 2025 se opět v prostředí kroměřížské střelnice Hvězda konal střelecký závod Komory církevních lesů SVOL, tradičně organizovaný společností Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o. Celkem se klání zúčastnilo 58 lesníků z deseti správců církevních lesních majetků napříč celou ČR.

Vítězná družstva střeleckého klání

Soutěžilo se v malorážkovém čtyřboji ve střelbě na vzdálenost 50 metrů (liška v sedě, srnec s oporou pevné tyče, kamzík s oporou volné tyče, kňour z volné ruky).

Vítězem v kategorii jednotlivců s celkovým nástřelem 389 bodů ze 400 možných a výhercem hlavní ceny – odlovu kamzíka v Jeseníkách – se stal **Ing. Petr Rolinc z Arcibiskupských lesů a statků Olomouc s.r.o.** Na druhém místě se umístil **Michal Kumprecht** a na třetím **Josef Černý, oba z Benediktinské hospodářské správy Břevnov s.r.o.**

V kategorii družstev zvítězil **tým Benediktinské hospodářské správy Břevnov s.r.o.**, následovaný dvěma domácími družstvy – ALSOL 1 (Fuchs, Polách, Dvořák) a ALSOL 4 (Bučková, Kollanda, Židek).

Po slavnostním vyhlášení a rozdělení cen se naši lesniční kolegové rozjeli k domovům. Vítězům blahopřejeme a všem zúčastněným děkujeme, že za námi vážili často dalekou cestu, a těšíme se opět na viděnou. Lovecké a sportovní střelbě ZDAR!

Tým Benediktinské hospodářské správy Břevnov s.r.o.

Vítězové v kategorii jednotlivců

KE KOŘENŮM

K HISTORII SPLAVOVÁNÍ VOLNÉHO DŘEVA NA JESENICKU

Text: Mgr. Matěj Matela, Vlastivědné muzeum Jesenicka

Porazit strom bývalo mnohem náročnější činností, než je tomu dnes, kdy se našimi lesy namísto specifického zvuku dvouruční pily a seker nese rachot motorové techniky. Skácení a odvětvění však patřily k těm méně obtížným fázím těžby dřeva. Ta pravá síla a obratnost se totiž plně projevily až ve chvíli, kdy bylo třeba transportovat dříví z lesního porostu. Protože hustá síť lesních cest u nás začala vznikat až ve druhé polovině 19. století, staří dřevaři museli volit jiné způsoby dopravy. Zatímco v zimním období posloužily masivní saně, na jaře naši předkové využívali sílu vodních toků. Vedle všeobecně známé voroplavby se především v horských oblastech uplatňovalo tzv. Holzschwemme, tedy plavení polen či štípaného dřeva.

Holzschwemme_1870

Doklady o tomto způsobu dopravy, díky němuž se dřevo mohlo splavovat již od samotných pramenů potoků, nalézáme v historii všech našich pohraničních pohoří, Jeseníky nevyjímaje. Pojdme se vypravit na Jesenicko, konkrétně do povodí řeky Bělé, jejíž vody byly před dvěma sty lety neocenitelným pomocníkem při transportu tisíců kubíků dřevní hmoty.

Hodně vody, opatrnosti a zkušeností

Rozmach volné splávky započal na evropské půdě v raném novověku v souvislosti s rozvojem obchodu a výstavbou prvních průmyslových podniků. Vrcholu ale plavení dosáhlo v 18. století a první polovině věku následujícího. Masivní industrializace postupně zasáhla celý evropský a severoamerický kontinent a neobešla se bez obrovského množství palivového dřeva, které vytápělo řadu podniků – od rozsáhlých městských továren až po nejzapadlejší železárny či sklárny v hloubi lesů. V rakouském mocnářství dokonce plávka dosáhla takové obliby, že na mnohých řekách plula polena z horních toků až do nižších poloh a k ústím a konkurovala tak voroplavbě. K postupnému konci zlaté éry splavování přispěl císařský výnos z března roku 1848 o zrušení roboty, na jehož základě vlastníci dřeva, tedy šlechta či podnikatelé, najednou přišli o možnost využívat bezplatně své poddané, kteří do té doby tuto práci dostávali příkazem v rámci robotních povinností. Do Vídně se nicméně palivové dříví ze Šumavy plavilo až do roku 1892, a to díky našemu nejznámějšímu vodnímu dílu spojenému s touto činností – Schwarzenberskému kanálu. Velkolepý projekt lesního inženýra Josefa Rosenauera geniálně propojil severní úbočí Šumavy s Dunajem, po němž se do rakouské metropole přepravilo téměř osm milionů metrů krychlových palivového dříví.

Zatímco na dolních tocích českých, moravských a slezských řek se přestalo splavovat již v polovině 19. století, toto řemeslo nevymizelo z horních toků, tj. především pohraničních horských regionů, do nichž racionalizace lesního hospodářství pronikala jen velmi pozvolna. Díky tomu se ale plavení stihlo dostat do pozornosti dobových odborníků z řad lesních hospodářů a inženýrů, kteří nám o veškerých náležitostech spojených s touto činností zanechali nanejvýš hodnotné informace. Z německojazyčných znalců nelze nezmínit Gustava Roberta Förstera (1843–1898), o němž jsem na stránkách tohoto časopisu pojednal v čísle 2/2024.

V české odborné literatuře popsal splavování Eduard Duchoslav (1862–1926), jeden z otců našeho lesnického školství.

Jak tedy plavení dříví probíhalo?

Pokud se dřevařům nedostávalo nejideálnější možnosti v podobě splavných kanálů (něm. Flößgraben, Schwemmkanal), museli přírodní tok patřičně upravit. Zásadní roli ale sehrávaly zásobníky vodní masy. V Alpách či Tatrách se dřevařům dostávalo možnosti využívat přirozených nádržek v podobě prohlubní a jezírek, ovšem v našich horách bylo zapotřebí budovat umělé splavovací nádrže zvané klauzy (něm. Klausen). Hráže se zhotovovaly z různých materiálů – ty nejjednodušší byly vybudovány z jílovité hlíny, ty nejpevnější z kamene. Nejčastěji se ale využívalo dřeva, což byl případ i kraje pod Pradědem. Známý topograf a rodák z Lipové Reginald Kneifel (1761–1826) v souvislosti s horním tokem Bílé Opavy doslova zmiňuje „dřevěné klauzy, železem pevně upnuty, obdařené výpustnými stavidly“. Plavené dříví pak většinou doprovázeli dřevaři s dlouhými dřevěnými bidly opatřenými železnými háky (něm. Flößerhaken), jež sloužily k posunování zaseknutých polen i ke konečnému vytahování dříví na břeh. Právě v místě, kde mělo dřevo vodu opustit, stály tzv. česle či hrábě (něm. Rechen, Flößrechen) – jednoduchý zadržovací systém složený z vysokých kúlů většinou zaražených do říčního dna.

Duchoslav ale zároveň upřímně uvádí prosté, o to více však důležitější konstatování, jež je pravděpodobně nejzásadnější definicí starého splavování – totiž že „jsou tu staré zkušenosti mnohem vzácnější než sebezpřesnější výpočty“. Na složité úpravy břehů či sledování přesné výšky vody naši předkové, a zejména ti v horských oblastech, skutečně neměli mnoho času ani finančních prostředků a mnohem více než odbornými poučkami se řídili vlastními instinkty a znalostmi předávanými po generace, z nichž většina dnes již upadla v hluboké zapomnění.

Jak se plavilo na Jesenicku

„Dalším dopravním prostředkem byla v předchozím desetiletí voda, zejména řeka Bělá s jejím významným vodopádem. Splavování přirozeně probíhalo pouze v létě. Klády se tímto způsobem dopravovaly z Domašova přes Jeseník poté, co byly převezeny z okolních lesů na východí místo vodních plavných tras,“ napsal nestor vlastivědného bádání Jeseníků a podhůří Anton Peter (1831–1898). V Peterově době však – jak sám přiznává – plavení volného dříví již upadalo, proto mu věnoval jen tyto tři věty. V hlubší minulosti ale místní dřevaři řeku Bělou ani její přítoky rozhodně nešetřili. Nejstarší zmínky o splavování dřeva na Jesenicku pocházejí z počátku 16. století, byť můžeme s jistotou předpokládat, že se zde plavilo mnohem dříve. Plavení je zmiňováno v privilegii městu Jeseníku, uděleném roku 1506 biskupem Janem Turzem, v němž se město uvolilo dva dny v týdnu dobrovolně robotovat při plavení dřeva pro biskupské statky. Obyvatelé některých vznikajících sídel pak byli biskupským stolcem dokonce zcela zbaveni platby za nabytou půdu, nicméně museli pro vrchnost nakácet a dopravit k plavení určité množství dřeva ročně. Rozsáhlý protokol z roku 1615 se pak zabývá hraničním sporem mezi panstvím Zlaté Hory a statkem Ondřejovice. Zlatohorští plavili dřevo z lesů nad Širokým Brodem nově vykopaným kanálem, který ale odváděl vodu z potoka tekoucího na ondřejovické straně, což nejenže značně ztěžovalo provoz tamních mlýnů, ale zároveň spolu s vodou odplouvaly do Zlatých Hor i ryby...

Drtivá většina dřevní hmoty však na Jesenicku nezůstávala, ale odplouvala na sever do oblasti Niska, která byla na lesní porosty o poznání chudší. Do splavování dřeva z Jesenicka se proto naprosto zásadně promítl rok 1742, kdy Rakouské císařství prohrou s Pruskem přišlo o většinu Slezska a za Mikulovicemi byla vytyčena státní hranice. Roku 1756 vydala Marie Terezie lesní řád pro Slezsko, v němž kromě značného omezení lesní těžby přímo zakázala vyvážet dřevo za hranice. Biskup Filip Ludvík ze Sinzendorfu se proto obrátil na císařský dvůr, kde apeloval na zrušení tohoto zákazu, který nejenže připravil o možnost výdělku chudé horaly, ale rovněž měšťanstvo z Jeseníku, Zlatých Hor nebo Vidnavy.

Nemá-li dojít k hladovění mnoha set obyvatel, musí být plavba dříví, na které je hospodářsky závislý celý region, opět povolena, vysvětloval biskup. Na Sinzendorfovu stranu se postavil rovněž zemský starší Niského knížectví Urban Mückusch z Buchbergu, který také argumentoval bídou obyvatel horských oblastí, zároveň ale doporučoval brát zřetel na hledisko ekonomické – pokud by se dříví nesplavilo do Pruska, kde je o něj značný zájem, zůstalo by ležet v místních lesích a rozkradli by je zdejší poddaní, takže by rakouský stát soustavně hospodářsky prodělával.

Zacílení na sociální problematiku i státní kasu zafungovalo, ovšem jen částečně: 28. srpna 1756 sice císařovna vydala reskript, kterým vývoz dřeva opět povolila, umožnila to však pouze majitelům panství, nikoliv poddaným. V roce 1762 Marie Terezie svůj zákaz ještě zostřila, načež obyvatelé Mikulovic, Supíkovice, Širokého Brodu, České Vsi, Domašova, Dolní Lipové, Heřmanovic, Žulové a Staré Červené Vody podali na královský úřad v Opavě žádost, aby jim byla plavba umožněna. Císařovna prosbám jesenických poddaných vyhověla, ale již v dubnu 1765 své rozhodnutí – jak ostatně bylo jejím zvykem – opět zrušila. Po několikaletých jednáních byl nakonec povolen jen vývoz dřeva palivového, nikoliv stavebního, což se ale samozřejmě neustále porušovalo. Ačkoliv se na nedovolený odvoz dříví vztahovaly vysoké pokuty, řeka Bělá by mohla dlouho vyprávět, kolik polen a klád její vody za bezměsíčných nocí přeplavily za hranice...

Situace se právně stabilizovala až na počátku 19. století, kdy se díky úzké hospodářské vazbě mezi Rakouskem a Pruskem plavení dříví přes hranice umožnilo a probíhalo až do druhé poloviny předminulého věku. Tehdy ji díky aktivně budovaným cestám pozvolna nahradila koňská síla. Jak ale na konci 30. let 20. století vyprávěl staříčkový dřevař Stefan Siegel ze Železné u Vrbna, zdejší chlapi na plavení po divoké horské vodě vzpomínali až do konce života.

Článek vychází ze studie publikované ve Vlastivědném sborníku Jesenicko 2025, s. 5–22, kde je kromě oblasti Jesenicka reflektována i historie splavování na Vrbensku.

**Arcibiskupské lesy
a statky Olomouc s.r.o.**

ZIMA ZA DVEŘMI !

- ✓ Nabízíme kvalitní štípaná palivová polínka z našich lesů. Dříví pochází z lokálních zdrojů, je částečně proschlé, vhodné k okamžitému topení.
- ✓ Naše dříví je ideální do kotlů, kamen i krbů – pro domácnosti, firmy i rekreační objekty.

Chropyně, Zlechov, Písečná ✓
Různé délky polínek ✓
Různé druhy dřevin ✓
Dodání až k Vám domů ✓

ZJISTĚTE VÍCE!

+420 733 742 337 www.alsol.palivo

ZNÁTE VLASTIVĚDNÉ MUZEUM JESENICKA?

Text: Mgr. Matěj Matela, Vlastivědné muzeum Jesenicka

Město Jeseník, dříve Freiwaldau, česky do roku 1947 Frývaldov, je přirozeným centrem regionu rozkládajícího se severně od Pradědu. První zmínka o městečku ležícím na soutoku řek Bělá a Staříč pochází z roku 1267, o století později se zde začala těžit železná ruda. Právě tehdy, v první polovině 14. století, vznikla na místě dnešní Vodní tvrze čtvercová věžovitá stavba o rozměrech zhruba 14 × 17 metrů, sloužící k obranným účelům, neboť městu nebylo povoleno vystavět hradby. V roce 1547 získalo tvrz i město vratislavské biskupství, které zde zřídilo sídlo hejtmánství. V průběhu 17. století začal objekt ztrácet původní vojenský účel a stal se správní budovou jesenického velkostatku.

Roku 1897 proběhla v Jeseníku výstava o historii města, která se v řadách místních obyvatel dočkala velkých pochval. V řadách jesenických patriotů se proto zrodila myšlenka soustředit vystavené exponáty ve stálých prostorách. Dne 19. října 1900 tak bylo při zasedání obecního výboru rozhodnuto o zřízení muzea, což se díky neúnavné práci podařilo uskutečnit – slavnostní otevření proběhlo 17. prosince 1905. Od roku 1918 se sbírkový fond začal opět rozrůstat, což ale vyžadovalo změnu výstavních prostor. Po dohodě s vratislavským biskupstvím se tak v roce 1932 muzeum zčásti přemístilo právě do Vodní tvrze. Tento historický objekt slouží muzejním účelům dodnes.

Jedním z ústředních posláních Vlastivědného muzea Jesenicka, příspěvkové organizace Olomouckého kraje, je vytváření regionálně profilovaných sbírek z oblasti historie, etnografie, archeologie, geologie a biologie, stejně jako péče o ně. S tím úzce souvisí i činnost výstavní. Vedle stálých expozic (**Čarodějnické procesy na Jesenicku v 17. století**, geologická **Spirála času Země** a připravovaná **Živá příroda Jesenicka**, kterou budete moci navštívit od listopadu) nabízí muzeum v průběhu roku několik doprovodných výstav, které se zaměřují jak na širší oblast Jeseníků a podhůří, tak např. i na prezentaci uměleckých děl. Muzeum je rovněž aktivní v mnoha dalších kulturně-vzdělávacích oblastech. Odborní pracovníci se průběžně zabývají celou řadou témat spojených s historií, kulturou a přírodou Jesenicka a se svými poznatky seznamují veřejnost formou textových výstupů, uveřejněných v odborných periodikách (muzeum každoročně vydává vlastní **sborník Jesenicko** a sborník ze svatováclavských setkání), na stránkách místních zpravodajů či populárně-naučných časopisů. V historických prostorách Rytířského sálu se pořádají přednášky a besedy, oblíbené jsou i exkurze do blízkého okolí. Muzeum se zapojuje do tvorby televizních či rozhlasových pořadů, přispívá do celokrajských debat o kultuře, cílí rovněž na děti a mládež apod.

KULINÁŘSKÉ OKÉNKO

VÁNOČNÍ PERNÍČKY

Ingredience:

- 100 g másla
- 2 – 4 lžíce medu
- 2 vejce
- 140 g cukru moučka
- 400 g hladké mouky
- 1 lžička jedlé sody
- 2 lžičky perníkového koření
- 2 lžičky kakaa
- mouka na podsypání
- vejce na potřetí

Postup:

- Máslo rozeřejeme a promícháme s medem.
- Vejce vyšleháme s cukrem do pěny.
- Postupně obě směsi smícháme.
- Přidáváme mouku smíchanou s perníkovým kořením, jedlou sodou, perníkovým kořením a kakaem.
- Vypracujeme těsto, které necháme min. 30 minut odležet v lednici.
- Těsto vyválíme (podsypáváme moukou), vykrajujeme tvary, klademe na plech.
- Potřeme rozšlehaným vejcem.
- Pečeme na 170 °C přibližně 10 minut.
- Po vychladnutí zdobíme podle chuti.

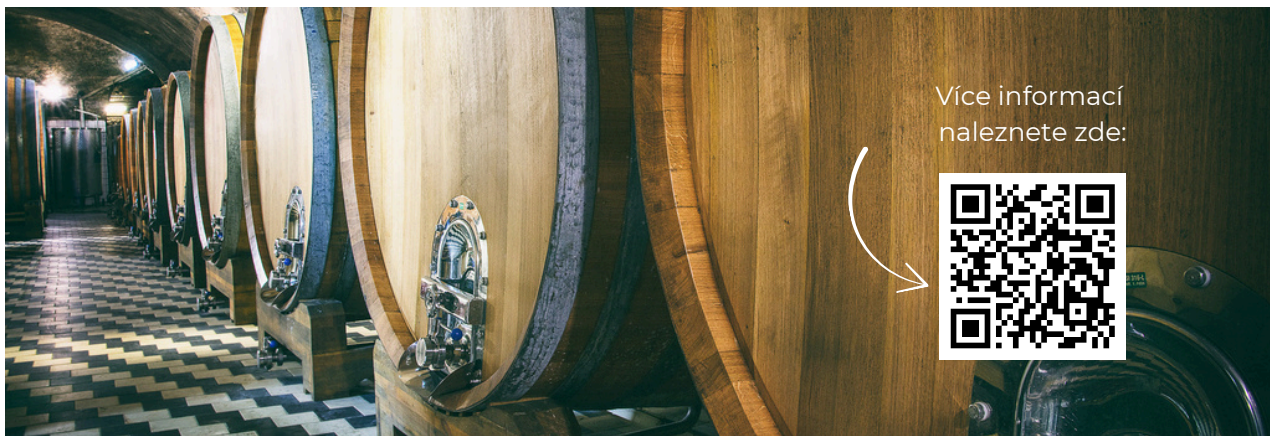

ARCIBISKUPSKÉ ZÁMECKÉ VÍNO KROMĚŘÍŽ

TeText a foto: Arcibiskupské zámecké víno Kroměříž

Arcibiskupské zámecké víno Kroměříž vyrábí certifikovaná mešní vína bez chemických přísad a další špičková vína z Moravy. Pro tato vína nejvyšší kategorie pěstujeme hrozny bez chemického ošetření a víno z nich vyrábíme přirozenou cestou – bez přidaného cukru, aromat, barviv nebo dalších příměsí. Naše sklepy jsou součástí Arcibiskupského zámku Kroměříž, zároveň jsme nejstarším vinařstvím v České republice a řadíme se k vůbec nejstarším v celé Evropě.

Degustace i prohlídka sklepů

Nejen prohlídky našich unikátních historických sklepů zapsaných společně se zámek na seznam památek UNESCO, ale i degustace jsou naším velkým koníčkem a v podstatě denním chlebem. Kromě základních degustací, které jsou zpravidla součástí běžných prohlídek a obsahují 4 dané vzorky mešních vín, nabízíme i rozšířené možnosti řízených degustací na míru Vaším představám i chutím.

Rodinné oslavy, firemní večírky, romantický večer ve dvou anebo komorní schůzka s obchodním partnerem? Hodně vína, málo vína, pouze bílé víno, sekt? Catering? Cimbál? S podobnými akcemi máme mnoho zkušeností a rádi Vám nabídneme jedinečné zázemí v jednom z našich salonků, poutavé degustace i případný doprovodný program.

NOVÍ KOLEGOVÉ

V LEDNU 2025 NASTOUPILI:

Kinský Lukáš - dělník pilařské výroby, operátor třídění řeziva

V ÚNORU 2025 NASTOUPILI:

Bc. Richter Karel - vedoucí střediska služeb

Weigl Zbyněk - adjunkt polesí Rejvíz

V BŘEZNU 2025 NASTOUPILI:

Kovář Miroslav - řidič odvozní soupravy

Dostál Ivo - řidič odvozní soupravy

V DUBNU 2025 NASTOUPILI:

Ing. Hrabal Miroslav - hajný polesí Domašov

Račák Marcel - obsluha harvesterové technologie

Novák Pavel - dělník pilařské výroby, operátor třídění řeziva

V KVĚTNU 2025 NASTOUPILI:

Bc. Kateřina Benešová - hlavní účetní

Z našich štípacích center v Písečné, Chropyni a Zlechově až k Vám domů!

Více informací a ceník:

Arcibiskupské lesy
a statky Olomouc s.r.o.

◉ NÁS

NÁŠ CÍL

Vytvářet společnost s dlouhodobou perspektivou, rostoucí ekonomikou a lidským přístupem.

POSLÁNÍ SPOLEČNOSTI

Spravovat svěřený majetek s pokorou a vědomím, že les je živým organismem a přináší užitek nejen vlastníkov, ale svojí přírodní rozmanitostí slouží i ostatním lidem.

VIZE SPOLEČNOSTI

Vybudat naši společnost po personální i odborné stránce tak, aby patřila k předním lesním hospodářům v České republice a současně byla i atraktivním zaměstnavatelem.

NAŠE FIREMNÍ HODNOTY

SPRAVOVAT LES DLOUHODOBĚ UDRŽITELNÝM ZPŮSOBEM

- Sloužit lesu obětavě a s nadšením.
- Udržovat rovnováhu mezi ekonomickým, sociálním a ekologickým posláním lesa.
- Nebát se náročných úkolů a projektů.
- Investovat, přinášet vždy něco nového.

VÁŽIT SI ČLOVĚKA V SOULADU S KŘESŤANSKOU ETIKOU

- Důvěra, čestnost, poctivost, loajalita.
- Týmová práce posouvá celou společnost dopředu.
- Důstojnost člověka je důstojností celé společnosti.

BÝT UŽITEČNÍ PRO DRUHÉ

- Chovat se zodpovědně k lidem i přírodě.
- Poctivě stanovit ceny za zboží i řádně odvedenou práci.
- Kvalitně a efektivně hospodařit, aby úsilí celé společnosti bylo optimálně využito.
- Podělit se o hodnoty vznikající z podnikání s každým, kdo se na jejich tvorbě podílí.

LESY, VÍRA, TRADICE

“LESY, VÍRA, TRADICE”

WWW.ALSOL.CZ